

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Sanctuarium Crucis Et Patientiae Crucifixorum Et Cruciferorum

Bivero, Pedro de

Antverpiæ, M.DC.XXXIV.

Pars Prima De Superioribus Crucifixis Et Cruciferis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47616](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47616)

S. A. C. R. I.
S. A. N. C. T. V. A. R. I. I.
C. R. V. C. I. S.

E. T.

P. A. T. I. E. N. T. I. A. E.

P. A. R. S. P. R. I. M. A.

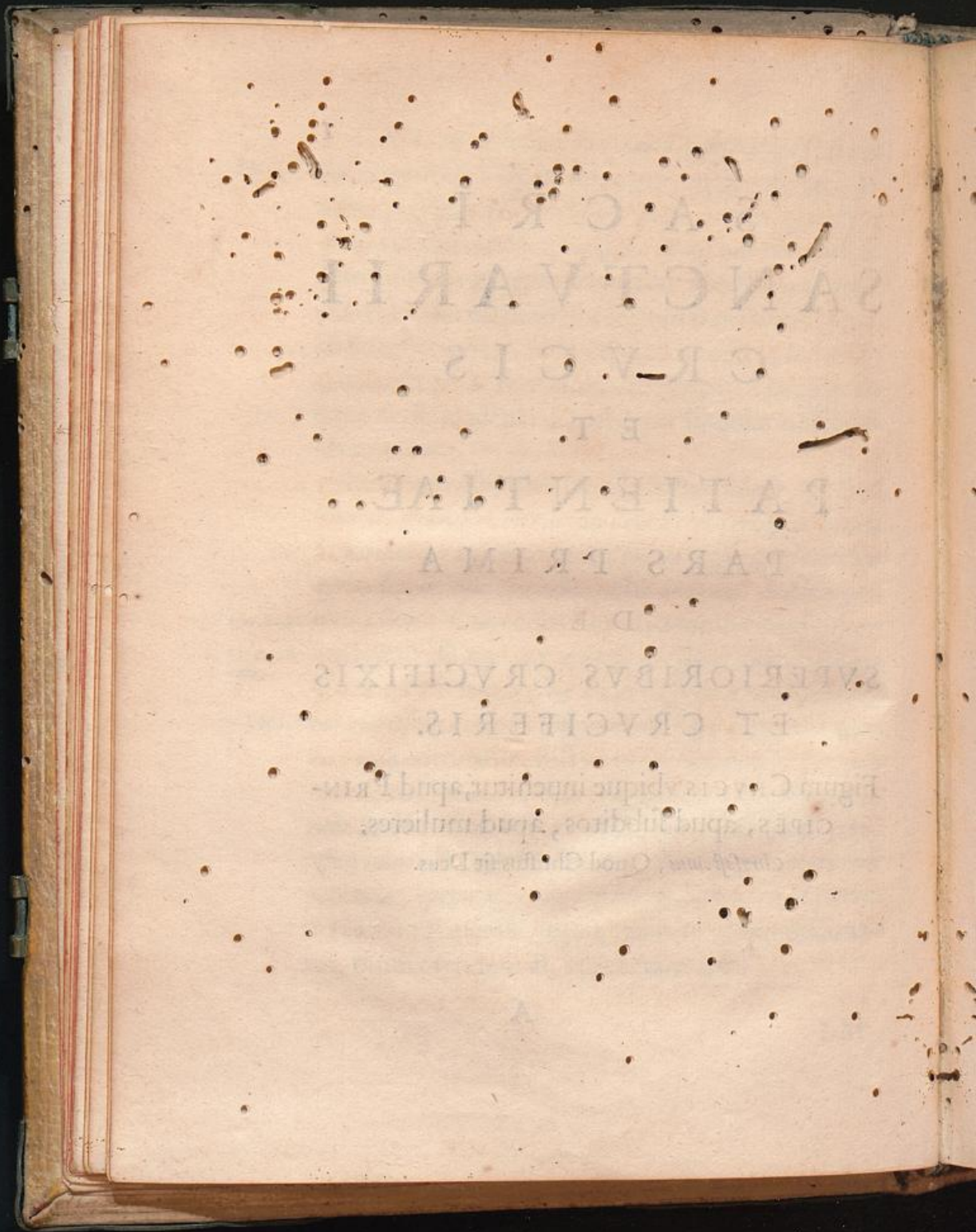
D. E.

S. V. P. E. R. I. O. R. I. B. V. S. C. R. V. C. I. F. I. X. I. S.
E. T. C. R. V. C. I. F. E. R. I. S.

Figura C. R. V. C. I. S. v. b. i. q. u. e. i. n. u. e. n. i. t. u. r. , a. p. u. d. P. R. I. N. C. I. P. E. S. , a. p. u. d. S. u. b. d. i. t. o. s. , a. p. u. d. m. u. l. i. e. r. e. s. ,

Chrysoſtomus , Q. u. o. d. C. h. r. i. ſ. t. u. s. ſ. i. c. D. e. u. s.

A

72

SACRI SANCTUARIJ
 CRUCIS ET PATIENTIÆ
 EMBLEMATICA IMAGO I.
 GLORIOSI REGIS CRUCIFIXI
 EXPLICATA.

PRIMA & primaria effigies Sanctua-
 rij Crucis & Patientiæ crucifixum
 CHRISTVM exhibet, qui, immi-
 nente iam passione, dum oraret, de-
 claravit velle se propter obsequium
 & obedientiam immolari. Quid

*Rex et
 Artifex
 gloriosus
 diuina obe-
 dientia.
 Matth. 27,
 33.
 Marc. 15,
 21.
 Luc. 23, 26.
 Ioan. 19,
 17.
 Luc. 22, 42.*

aliud nisi obedientiam eius oratio sonabat? *Pater,*
inquit, si vis, transfer calicem istum à me: Verumtamen
non mea voluntas, sed tua fiat. Cessit ex voto mors; de-
 cessit ex obedientiâ. *Humiliauit semetipsum factus obe-*
diens usque ad mortem, mortem autem Crucis. Glorio-
 sus diuinæ obedientiæ Artifex, in cuius elogium
 & vaticinium dixit & prædixit Isaias: *Radix Jesse,*
qui stat in signum populorum. Victor in Cruce stat de
 prima inobediencia triumphans.

*Hoc opus nostræ salutis ordo depoposcerat,
 Ut medelam ferret inde, hostis vnde læserat.*

Cruce

CRUX CHRISTI, CRUX obedientia.

*Crux obe-
dientis in-
strumen-
tum bene ob-
uendi.
Luc. 9. 23.*

PRæit gloriosus Rex, qui & dicit de se: *Si quis
vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat
Crucem suam quotidie, & sequatur me.*

Mysterium magnum hoc est, quod cum glorio-
sus Rex suam Crucem baiularet, Simon Cyrenæus
adiutor fidus accesserit. Nomen *Simonis* significat
obedientem; & obediens associatus adunatusque cum
Hebr. 5. 8. Christo unam & eandem Crucem gestat. *Et quidem
cum esset Filius Dei, didicit ex iis que passus est, obedi-
tiam: & consummatus, factus est omnibus obtemperantibus
sibi, causa salutis aeternæ. Gloriabatur in excelsa Cruce
Paulus imitator Regis gloriosi: de quo Cyrillus li-
bro 11. in Ioannem cap. 23. Inibatatur Christum Pau-
lus, non in quantum est Creator Dominus rerum omnium
(impossibile namque est homini, & omni creatura, quid-
quam ex nihilo producere) sed in quantum mirabilem vi-
uendi illius disciplinam tamquam exemplar (ut homini pos-
sibile atque fas est) in seipso transpungebat.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRUX CHRISTI, CRUX ægrotañtie.

*Instrumen-
tum artis
bene mo-
riendi.*

CHRIŒTUS in lecto Crucis iacens, ex manda-
to æterni Patris infirmum hominem egit.
*Quemadmodum per lignum noster casus fuerat excogita-
tus;*

DE CHRISTO REGE CRUCIFIXORVM.

tus; sic per lignum à casu renouatis celestia bona accipimus
cum ipsius quasi agnitionis initium propter nos in seipsum
Christi instruerit. Ita Cyrillus lib. 12. in Ioannem
cap. 29. Hic æger, pauper & egenus est, quem Da-
uid ex placito Dei decumbenti agro contemplan-
dum proponit: *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Dominus conseruet eum, & uiuificet eum, & beatum faciat eum, & non tradat eum in animam inimicorum eius. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius: uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius.* Ad huius hominis pauperis, & gloriosi Regis speculum, componebat se iacens in doloris lecto Augustinus, cum Epist. 149. scriberet Profuturo: *Secundum spiritum, quantum Dominus placet, utique ipse vires præbere dignatur, ratione sanus, corpore autem in lecto sum. Nec enim ambulare, nec stare, nec sedere possum, dolore ac tumore percussus. Sed etiam sic, quoniam id Domino placet, quid aliud dicendum est, nisi quia recte sumus. Recte habet in extremis cultor diuinæ obedientiæ. Cum Ioannes Abbas totus hilaris obiret, dicebat: Numquam feci propriam meam voluntatem, nec aliquem docui quidquam quædã ego prius ipse non fecerim.*

B

Le-

*Regit, leuat, et coronat
Patientem ouem Agnus Eucharistia.*

Leuamen laborantis & ægotantis.

REx gloriosus ante sacrum Paschæ diem, quo Crucis passionem & mortem ex Patris æterni præscripto subiturus erat, seipsum immolauit in altaris Sacramento, cuius epulo ac potu mirabiliter se refecit, mirum in modum se recreauit. Delectatus tanti mysterij dulcedine ac suauitate, totus animosus & alacer ad tolerantiam crucis ac mortis se accinxit, & suos simul Crucifixos atque Cruciferos præmuniuit. Hic est ille Rex gloriosus, qui suos as-
fectas

*Virtus
S. Eucha-
ristia.*

DE CHRISTO REGE CRUCIFIXORVM. ii.

feclas ad passionem crucis vocat: *Si quis vult post me venire, abneget seipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.* Et vt suauem ac leuam crucem reddat, inuitat Agnus ad sui communicationem: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, & discite a me, quia mitis sum, & humilis corde: & inuenietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suauis est, & onus meum leue.* Matth. 11, 28.

Honor alit artem bene viuendi & moriendi.

Secundum mensuram regulæ, in qua cum oue spingitur & conuenit altaris Agnus, corona aurea & aureola debetur, & exhibetur; quæ præcessit antea in typo mensæ antiquæ tabernaculi, & eius structuræ demandata Moyfi est Exod. cap. 25. *Facies mensam de lignis Setim, habentem duos cubitos longitudinis, & in latitudine cubitum ac semissem. Et inaurabis eam auro purissimo: faciesque illi labium per circuitum, & ipsi labio coronam interrasilem, altam quatuor digitis; & super illam, alteram coronam aureolam.*

Honor coronæ aureæ & aureolæ alit artem bene viuendi & moriendi, & excitat in primis cultores obedientiæ atque patientiæ, vt, si velint coronari cum Agno in regno caelesti, non orientur, sed præ-

Quartium
Crucis
S. E. R. I.
8

2. Tim. 2.
5.
Coronā
aureā.

lientur. Non coronatur nisi qui legitime certauerit. Non coronabitur aureo diademate visionis ac fruitionis, nisi quis iuxta sacrata legis præscriptum fide signis militaribus Crucifixi decertauerit. Excitet igitur aurea corona corda & animos Crucifixorum, simul & Cruciferorum, quibus illa propter virtutem obedientiæ & patientiæ promissa est, ad cruentum & incruentum certamen tentandum & prosequendum. Cultor Crucis CHRISTI, eius obedientiæ ac tolerantia, dicebat Paulus: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.* & hic ipse magnos animos concipiebat, cum subiungeret: *Reposita est mihi corona iustitiæ.* Hæc quidem aurea corona decreta legitime certantibus, cum morbis etiam & morte ipsa luctantibus sancita est.

Aureola.

Eccli. 45,
14.
Merces
obedien-
tiæ.

Præter hanc primæ & primariæ beatitudinis gloriam est & alia secundaria & accessoria illustratio gloriosæ aureolæ, sacris Martyribus destinata. *Gloria honoris, & opus virtutis.* Accedit gloriæ honoris aureæ scilicet coronæ, opus virtutis, cuius gratiâ debetur & exhibetur aureola. Vbi martyrium, ibi meritum coronæ & corollæ aureæ est. Crux quidem obedientiæ, præsertim Religiosæ, secum martyrium importat, quemadmodum Serm. 12. Thomas à Kempis aduertit: *Potest quilibet in ordine & sta-*

tu suo religiosè & deuotè viuendò palmam martyrii obtinere, si obedientiam vsque ad mortem exemplo CHRISTI custodit, si beneplacitum Dei sectatur, & suum velle relinquat. Referat anima Crucifixum obedientem propriæ voluntatis abnegatione, vt eundem Martyrum Regem referat coronatione. Hæc qualis & quanta sit in excelso Crucifixorum & Cruciferorum Rege, Ambrosius Serm. 13. in Psalm. 118. commemorat: *Quæ est corona qua coronatur CHRISTVS, nisi corona gloria? Ioseph coronam habuit castitatis, Paulus iustitiæ, Petrus fidei. Singularum virtutum corona sunt. Solus IESVS CHRISTVS habet coronam gloria. In hac corona omnes corona sunt, quia gloria non partis vnius corona, sed premium omnium coronarum est.*

Hinc efficitur, coronæ auræ & aureolæ diuisionem adstruendam in CHRISTO non esse, cum ceteras glorias contineat sola corona, qua ornatus & insignitus regnat & triumphat in calis. Hæc vera sacræ Theologiæ definitio est. Tota crux, & non per partes, incubuit humeris CHRISTI, cuius testificatio est: *Torcular calcaui solus, & de gentibus non est vir mecum, cui non per partes, sed tota corona gloriæ debebatur. Hic ipse ad partem crucis obedientiæ suæ accessit Simonem, virum scilicet obedientem, passionis & glorificationis suæ consortem. Jam tro-*

*Aureola
gloriosum
Regem non
debet.*

Isai. 63, 3.

phæum

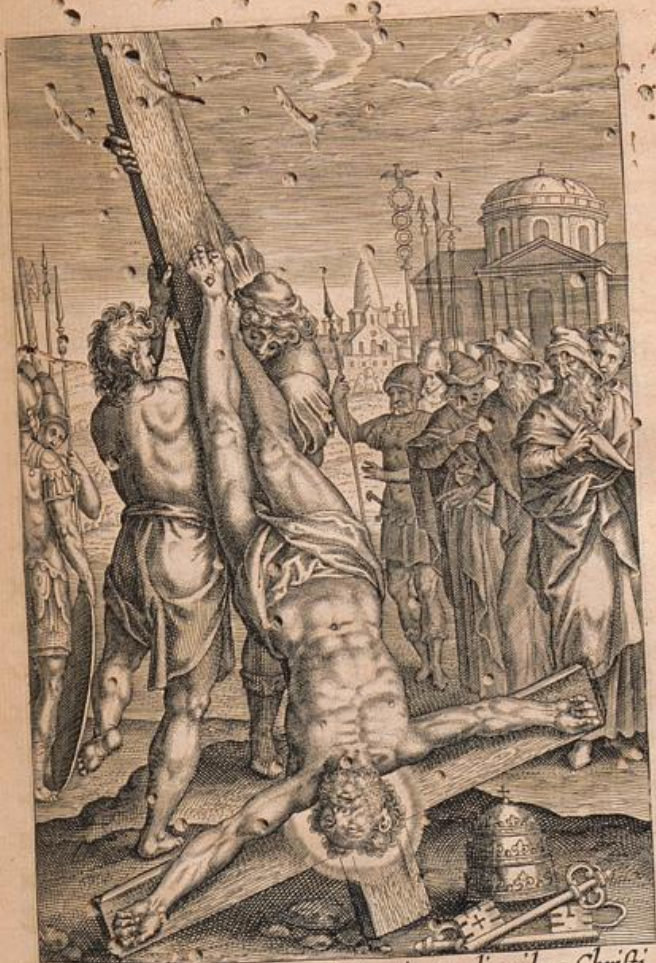
B 3

Quartium
Crucis
E. P. I.
8

14 SACRI SANCTVARI CRVCIS PARS I.

phæum suum, ut ait Agabrosius lib. 10. in Luc. cap. 19.
 Dicitur attollat. Crux super humeros imponatur, ut tro-
 phæum, quod sibi Simon siue ipse portauit, & CHRISTVS
 in homine, & homo portauit in CHRISTO. Et bonus or-
 do nostri profectus est, ut prius trophæa ipse erigeret, de-
 inde Martyribus traderet erigendum, iuxta quod scriptum
 est; Tolls crucem tuam, & sequere me. Exclamat hoc
 loco Richardus Victorinus, agens de sacrificio Da-
 uid: Quam confidenter Crucifixo adstabit, qui se pro-
 pter ipsum ad omnem obedientiam subdit! Cum quanta
 conscientie securitate verus obediens ad thronum gratie
 illius accedet, qui factus est Patri obediens vsque ad mor-
 tem, mortem autem crucis! Cum quantis trophæis de sta-
 dio huius vitæ exhibit, qui seipsum propter CHRISTVM
 penitus abiicit, & alienæ seruituti addicit, iuxta Salomo-
 nis sententiam, Prouerb. 21. Vir obediens loquetur vi-
 torias.

Proferatur nunc in publicum sancti PETRI Apo-
 stoli exemplum: in ipso siquidem, tamquam in
 præclarissimo speculo, veræ humiliationis fulget
 imago, & ferentis patienter morbum formæ conspi-
 citur.

2 Quid cruce, Petre, opus est? quin pandis sidera Christi
Clauibus? an Christo crux quoq; clavis erat?

Quatuor
clavis
Christi
8

EMBLEMATICAM IMAGO II.
S. PETRI APOSTOLI CRUCIFIXI
EXPLICATA.

POST effigiem CHRISTI patientis appa- ^{Heg. sup.}
ret PETRI crucifixi Imago. Sub Nero- ^{pus}
ne Imperatore crucis patibulo addictus, ^{Metaph.}
^{Prudent.}
^{Ispoman.}
nouo modo, noua forma, capite inuer-
so, pro suo voto ac libito, crucifixus est, vt glorio-
sum Regem suum magis commendaret, & efferreret,
ac seipsum magis deprimeret. *Vir est imago & gloria* ^{1. Cor. 11.}
Dei. Imago non querit propriam gloriam, sed eius
cuius est effigies: vnde & CHRISTVS ipse, cum sit
splendor gloriæ & figura substantiæ Patris, asserit,
Non quero gloriam meam. PETRVS viua imago est & ^{Ioan. 8, 50.}
gloria CHRISTI, & illum effert, se verò deprimit,
vt impleat officium suum. Hic est ille magnus Apo-
stolus, qui humilitatem suam cum magnitudine
CHRISTI contuit, & post collationem factam
seruus Domino primas dedit. Præcessit gloriosus ^{Sympathia}
Rex, & *inclinato capite tradidit spiritum*: suffecit in ^{Christi &}
locum suum ac præfecit caput Ecclesiæ PETRVM, ^{Petri Arti-}
qui se in morte submisit & depressit. ^{ficum hu-}
^{milatio-}
^{nis.}
^{Ioan. 19,}
^{30.}

C CRUX

Quarant
Crucis
S. PETRI
81

CRUX PETRI Apostoli, Crux sanctæ
humiliationis.

*Cruce hu-
miliationis
instru-
tum artis
hæc qui-
uendi.
Iob 5,7.*

CVM nascitur homo mortalis, ad exitum na-
scitur: homo nascitur ad laborem; nascitur ad
humiliationem, quam ipsa forma nascendi præfert,
& portendit. CUM ex materno utero proles fundi-
tur, inuerso capite prodit, ut vel abortu suo noue-
rit, more PETRI crucifixi, ferre crucem huma-
niationis, & se totum Deo submittere. Hanc sibi
crucem portandam putabat Iobus, cum diceret:
Iob 10, 15. *Si impius fuero, vae mihi est: & si iustus, non leuabo ca-
put, saturatus afflictione, & miseria.* Deus miseras &
afflictiones immittit, ut assequamur mysteria humi-
litationis & humiliationis. Quanti uero hæc scientia ha-
benda & æstimanda sit, vel ex hoc perspici potest,
quod lib. 2. de Officiis cap. 7. in Pauli elogium com-
mendat Ambrosius. *Scio, inquit Paulus, humiliari.*
Non ergo indocta humilitas, sed qua habeat sui mode-
stiam & scientiam, laudi datur, &c. Præclare ergo dixit,
Scio humiliari, id est, quo in loco, qua moderatione, quo fi-
ne, quo officio, quo muerere. Nesciuit Phariseus humiliari,
Sciuit publicanus, ideò iustificatus est.

Quo in loco humiliatus est? Submitit se PETRVS
Romæ, submitit se in parte occidentali Orbis, ut
scientiæ

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 19

scientia humiliatiōnis, quam in Orientis regionibus à Magistro suo didicerat, præclarum specimen exhiberet. Docuit hanc in Vrbe Romana scientiam, vbi indocta superbia præualebat, & docta Crucis humilitas ignota omnino iacebat.

Qua se submisit moderatione? Seruauit modum, qui seruum decebat Regis; & summo sibi honori duxit, extremam tanto Principi ostendere submissiōnem, & dicere cum Dauide; *Vide humilitatem meam.* Psal. 24. 18.

Quo fine ita se subiecit? Subiecit se eo fine Princeps Apostolorum, vt Rex gloriosus staret, ipse iaceret. Nobilis hæc conditio fidelis ministri est, vt vel detrimento vel casu proprio incrementum & statum Principis sui sedulo curet. Cum Ioannes in summo esset honore, fidum ministrum agens, falsus est ingenuè, *Illum oportet crescere, me autem minui.* Ioan. 3, 30. Minuit Ioannes statum suum, vt CHRISTVS cresceret, PETRVS totum suum statum inuertit & euertit, vt staret CHRISTVS, nec vniquam à statu suo decideret.

Quo officio ita se depressit? Summum ille officium Pontificatus exercebat, & officij iure summus ei honor debebatur, cum CHRISTO tamen de paritate non contendebat, sed in cruce etiam cedebat, & procumbebat, & quidem merito: teste enim & iudice Ambrosio lib. 10. in Luc. cap. 9. PETRVS non

poterat diuina constantia intentionis equare. Passio Domini emulos habet, patres non habet.

Quo munere se, inuerso cupere, cruci affigi curavit & obtinuit? Vt propria humiliatione sedis Apostolicæ acquireret & compararet sublimem gloriam, quam supra omnes thronos Imperatorum & Regum obtinet, & ipse sibi summam in cælo exaltationem curaret, & consequeretur.

Magnus hic magister humiliationis est, cuius
 Philip. 4. 12. vox illa habeatur, Scio humiliari, & simul docere, quo in loco, qua moderatione, quo fine, quo officio, quo munere oporteat seruari & obseruari disciplina humiliationis.

CRUX PETRI Apostoli, Crux ægrotantis.

Instrumentum artis bene moriendi.

Gen. 27.

27.

Heb. 11.

21.

1. Pet. 5. 6.

Cum esset infirmus Iacob, conuersus ad lectuli caput, fastigium virgæ, quæ in manu Iosephi erat, coluit & adorauit. Mysticus Iacob Apostolus PETRVS est, qui conuersus ad crucis caput, totus humilis culmen CHRISTI crucifixi colit, & laborantibus dicit: *Humiliamini sub potenti manu Dei.* Hic ægritudinis scopus, hic fructus, vt homo cuiuslibet status & gradus, nouerit seipsum deprimere, nouerit Deum immortalem colere & adorare. Hæc ad salutem animæ via, vt homo seipsum humiliet, cum infirma

infirmam carne laborat. Audiant igitur aegri **CHRISTUM** dicentem & clamantem, *Venite ad me omnes, Math. 11. 28.*
 qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tolle
 iugum meum super vos, & discite a me, quia mitis sum
 & humilis corde. Huius loci Interpres Augustinus li-
 bro de Sancta virginitate cap. 33. dicit: *Itane magnum*
est esse parvulum, ut nisi a te, qui tam magnus es, fieret,
disci minime posset? Ita plane. Non enim aliter invenitur
requies animae, nisi inquieto digesto tumore, quo magna si-
bi erat, quando sibi sana non erat. Cum ergo caro huma- Excitatio
 na morbis afflicta & humiliatur, Spiritus conua- agrotan-
 lescent. Huc pertinet, quod S. Birgittae lib. 6. cap. 93.
 legimus, Dei Matrem de filia sibi chara pronuntias-
 se: *Ego Mater Dei, quae nullam horam sine tribulatione*
cordis transiit in terris, consulo, ut ipsa non erubescat es-
se humilis. Ita significari Virgo virgini filiae voluit
 per sanctam Birgittam: cui post hoc acceptum nun-
 tium apparuit B. PETRUS Apostolus, & ait: *Tu es*
nova sponsa Domini & Dei nostri, vade, & quere ab
illa muliere, quam ego dilexi, si forte velit ex toto esse mea
filia. Et illa requisita consentiente, & dicente, Volo toto
corde, B. PETRUS ait: Ego providabo ei sicut filiae Petro-
nille, & recipiam eam in custodiam meam. Et statim Domi-
na illa, his auditis, mutavit vitam suam, & non longè post
cepit toto vitae suae tempore infirmari, donec purgata cum

maxima deuotione tradidit spiritum: Quam esse humili-
lem voluit Dei Mater, vt se humiliare vsque ad ex-
terminum vitæ terminum; P. PETRVS afflictus sem-
per morbis optauit atque curauit. Sic itur ad astra:
hic clauiger æthereus per crucis humiliationem re-
ctâ in cælum ascendit, & cælestem sibi aditum fe-
 Eccli. 38, cit: & qui sapiens est, cor suum dabit in similitudinem
 28. *pictura, & vigilia sua perficiet opus.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eu-
charistica.

Rex gloriosus bibit de torrente in viâ, & dum
 biberet, ad ima demisit se, & caput suum in-
 clinauit; quod deinde extulit & exaltauit. Hic calix
 passionis est, & hic ipse in altari consecratur, cuius
 haustu recreantur ac reficiuntur, qui more PETRI
 Apostoli deprimuntur & humiliantur. Dictum sibi
 Math. 11, à CHRISTO in Euangelio arbitrentur, Venite ad me
 28. *omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.*
Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis
sum, & humilis corde. Humiliationis iugum, aliàs
 graue atque molestem laborantibus & ægrotanti-
 bus, post Eucharistici Agni refectionem totum
 dulce ac suaue efficitur. Adest quippe in sacra Eu-
 charistia CHRISTVS, qui descendit ad ima, vt ex-
 Viticum. tollat humiles, & in cælum assumat. Virtus quidem
 patientiæ

patientiae licet hunc habeat effectum, ut quod semel illa depresso, in caelum euehat, eleuata haec virtus est in Agno sacrae Eucharistiae, cuius vel sola umbra, cum in terra iaceret Elias, eum erexit, & extulit vsque ad apicem montis Oreb, in quo caelestis sublimitatis cacumen apparebat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae,
Aurea & aureola corona.

Aurum, ex quo mensa tabernaculi decorabatur, & in ea corona aurea & aureola conficiebantur, ex imis terrae visceribus, in quibus natura illud condiderat, extractum erat, & a sua ipsius origine portendebat se creatum pro iis, qui & humilitatem & humiliationem amplecterentur. Vtramque amplexus est D. PETRVS, & idcirco apposita est corona aurea super mitram eius, expressa signo sanctitatis, & gloria honoris. Honor alit
artem be-
ne viuendi
& mor-
tendi. Humiliatur prius aurum, Eccli. 45,
14.
Corona
aurea. quod in summo habetur pretio, & Pontifex aureus PETRVS prius in cruce deprimitur, & postea regno caelesti donatur, aurea & aureola coronatur. Hic ipse sermone & exemplo exhortatur: 1. Pet. 5, 6. Humiliamini sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis. Hanc exaltationem tempore aegritudinis, & mortis, futuram esse, Apostolus insinuat. Caelestis illa

illa exaltatio erit anxia humiliata coronatio. Decorabitur corona aurea, & emula aureola, quae Martyribus gloriosis decreta est. Et quidem vera & perfecta humiliatio, quaedam species martyrij est, quae in Rege Martyrum claruit: innotescit & in PETRO, cuius martyrio dedit virtus humilitatis ingressum, progressum, & egressum gloriosissimum post extremam orationem, quam in mortis suae articulo fecisse; veterum Patrum historia commemorat, in hac verba: *Gratias tibi Domine IESU, Fili Dei viui, non solum voce & corde ago, sed etiam spiritu quo te diligo, quo te alloquor, quo te interpello, quo te teneo, quo te intelligo, quo te video. Tu mihi omnia & in omnibus, tu mihi totum, & nihil mihi aliud praeter te solum, qui es verus Dei Filius, cui cum aeterno Patre & Spiritu sancto honor & gloria in cuncta semper saecula saeculorum, Amen.*

*Extrema
verba mo-
vientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti ANDREAE Apostoli exemplum: in ipso siquidem, tamquam in praclarissimo speculo, spontanea oblationis fulget imago, & resignationis in morbis forma conspicitur.

I nunc et spera famam mersare tenebris:
3 Splendet ab infami lux radiata cruce.

D

Quarant
Lucis
SIVE RI
8

EMBLEMATICA IMAGO III.
S. ANDREAE APOSTOLI CRUCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS ANDREAS Apostolus, cum Pa-
 tris in Achaia mysterium Crucis, **CHRIS-**
 TI sua praedicatione extolleret, à Praesi-
 de Aegæa sub Nerone Imperatore crucis
 suspendio adiudicatus est. Voluntarium & sponta-
 neum Sacrificium ANDREAS seipsum in ara crucis
 litauit. Exclamauit victima ad aram: *O bona crux,*
qua decorem ex membris Domini suscepisti, diu desidera-
ta, sollicitè amata, sine intermissione quaesita, & aliquan-
do cupienti animo praeparata, accipe me ab hominibus, &
redde me magistro meo; vt per te me recipiat, qui per te
me redemit. Hoc holocaustum sublime, quod confe-
 cit de se ANDREAS, speculum sacrificij voluntarij
 gratissimum Deo fuit, ac proinde canit Ecclesia:
Suscepit Deus ANDREAM in odorem suauitatis. Rectè
 Hieronymus Epist. 28. *Aurum deponere, incipientium*
est, non perfectorum; fecit hoc Crates Thebanus, fecit An-
tisthenes: seipsum offerre Deo, proprium Christianorum
est & Apostolorum. Primus ac primarius auctor huius
 perfectæ oblationis extitit gloriosus Rex in sancta

Martyrol.
Metaph.
Necphor.

Sympathia
Christi &
Andrea
Artificum
voluntarij
sacrificij.

Quartium
Crucis
S. ANDREAE
8

crucis. altari: *Oblatus est; quia ipse voluit. voluit & ANDREAS sic offerri, sic litari.*

CRUX ANDREÆ, CRUX oblationis sui.

Crux propria oblationis instrumentum artis bene viuendi. Rom. 12, 1

Nemo sine cruce vitam ducit, secum vnusquisque crucem gestat, in qua seipsum suo immolet Creatori. Ad hanc immolationem excitat Paulus, cum ait: *Obsecro vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum.* Hostia viuua, sancta & placens vero & magno Deo, nos ipsi sumus, cum quibus Bernardus Sermone de Purificat. agens dicit: *Quid, fratres, nos offerimus, aut quid retribuimus CHRISTO pro omnibus quæ retribuit nobis? Ille pro nobis obtulit hostiam pretiosiore quam habuit, nimirum qua pretiosior esse non potuit. Et nos ergo faciamus quod possumus: optimum quod habemus, offeramus illi, quod sumus vtique nos ipsi.* Accedat Augustinus libro de Quant. anim. cap. 28. *Vellem vt nihil aliud agerem, quam reddere me cui maxime debeo; atque ita fieri, quod ait Horatius, amicum mancipium Domino.*

Excitatio laborantis.

CRUX ANDREÆ, CRUX ægrotantis.

Instrumentum artis bene moriendi.

Languiebat amore ANDREAS: cumque ille duceretur ad molestum crucis lectum, exclamauit,

uit, *O bona crux*, & in ea totum se dedit, totum se obtulit Deo. Dum valet homo; negotiis variis rebusque diuersis distrahitur. Vt se sibi totum recipiat, & de se hostiam viuentem conficiat, morbo tangitur, vocatur ad lectum, ad bonam, ducitur crucem, si nouerit, more ANDREAE, de lecto componere altare, & seipsum in ægritudine sua patienter & hilariter immolare. Quisquis sponte se ita immolat Deo, tollit à cruce & lecto quod graue & onerosum est, iuxta Aphorismum Saluiani lib. 1. de Prouid. *Infirmi- tates, inquit, non sunt onerosæ toleran- tibus, sed tolerare nolentibus. Siue enim grauia hæc, siue leuia, animus tolerantis facit.* Quisquis animo generoso lecto affixus est, sicut & ANDREAS cruci, sciat pertinere ad se, quod Epist. 15. scribit ad Olympiad. Chrysostomus: *Scis enim, scis inquam planè, quanta laudis sit, corporis morbum generoso animo, atque cum gratiarum actione ferre. Hoc, vt sæpè à me dictum est, Lazaro coronam, attulit: hoc in Iobi certaminibus diabolum dedecore atque ignominia affecit, pugilemque ob huiusmodi patientiam clariorem reddidit.* Admonendi ergo sunt ægri, vt generoso animo ægritudinis suæ crucem acceptent & amplectantur, & quidem cum gratiarum actione, quandoquidem non infertur grauis iniuria ægrotantibus, sed eximium beneficium con-

fertur, Confirmat Augustinus Tract. de Vit. infirmorum Sermon. i. Eia, inquit, si Episcopatum, aut honorem alium, aut donum aliud, aut sanitatem infirmis optabilem tibi concessisset Deus, nonne omni gaudio illud donum Dei suscepisses? Certè maiore exultatione, & affectuosiore voluntate, cum gratiarum actione hanc Dei animaduersionem debes unicam habere, quia hoc utilissimum Dei donum est. Congratulabatur sibi de dono crucis, & luce ipsa splendidius collatum sibi beneficium censebat & iudicabat ANDREAS, cupiensque benefactori suo gratam facere compensationem, fecit sui ipsius odoriferam immolationem. Qui mysticus ANDREAS est, dum laborat & aegrotat, propositam sibi imaginem ante oculos semper habeat, ut cum lecto affixus sit, ad hanc se componat formam, dignam sibi datæ infirmitatis concipiat ac formet opinionem, & debitam faciat æstimationem. Quam dum sanus esset, de se inchoarat hostiam Deo salutis offerre, iacens in lecto æger paratus sit animo perficere, ac gloriosè terminare.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

*Virtus Em-
charistica.*

R Ex gloriosus spontaneam immolationem tempore passionis suæ fecit, & perfecit. Ostendit satis clarè, se non trahi ad suam mortem inuitum, cum,

cum, antequam à Iuda traderetur, seipsum in sacrificium & Sacramentum Ecclesiae tradidit. Hoc Agni sacrificium & Sacramentum totum voluntarium est, ad cuius communicationem eos, qui videntur & laborant, ut seipsum Deo voueant, alligat & accersit CHRISTVS. *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos: reficiam & conuertam vos in me, ut sicut tradidi me sponte mea, & adhuc trado, effecti similes mei, voluntarie vestra omnia, & vos ipsos pariter offeratis. Patientia possessionem adfert animarum. In patientia vestra possidebitis animas vestras.* & haec virtus Eucharistiae est, ut quam in possessione sua vir patiens habet animam, eandem prorsus voluntarie & spontaneè oblatam Deo reddat & restituat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae,
Aurea & aureola corona.

Spes debat auro mensa, quae in antiquo tabernaculo praecessit, & in ea aurea corona & aureola resplendebant. Typus & umbra erat sacri mysterij Eucharistiae, cuius sacrarium non casu nec sine causa saepe componitur & ornatur coronis floribus aureis contextis. Coronatur voluntarium sacrificium, ut nouerint omnes, qui spontaneam conficiunt

*Honor alit
arrem be-
ne uiuen-
di & mo-
riendi.*

Sacrarium
Crucis
B. E. P. I.
8

ciunt de se oblationem; adeptaros inclytas glorie coronas, quibus in celorum regno decorabuntur.

Voluntarie offerebat seipsum Paulus, & dicebat,

1. Cor. 9. 7. *Hilarem datorem diligit Deus*, & idem ipse testabatur,

1. Tim. 4. *Reposita est mihi corona iustitiae*. Hæc aurea corona est

decreta Apostolo ANDREAE, cui martyrium glorio-

sum aureolam reportauit. Candidati vtriusque

coronæ voluptarij sectatores CHRISTI, & imitato-

res ANDREAE sunt, qui in ipso lecto doloris non

coacte, sed spontaneè spiritum suum Deo offerunt,

sicut obtulit ANDREAS, eiusque imitator sanctus

Nicolaus Tolentinas, qui exhalaturus animam ad

Extrema
verba mo-
rientis.

cruce[m] ait: *Salve crux pretiosa, quæ digna fuisti portare*

mundi pretium, quod in te quieuit, & sedit, & passionis

estu roseum sanguinem sudauit: Ille per te me defendat in

hac hora ab hoste maligno.

Proferatur nunc in publicum sancti PHILIPPI

Apostoli exemplum; in ipso siquidem tamquam in

præclarissimo speculo fulget imago patientis obsti-

nationem & obdurationem peccatorum & morbo-

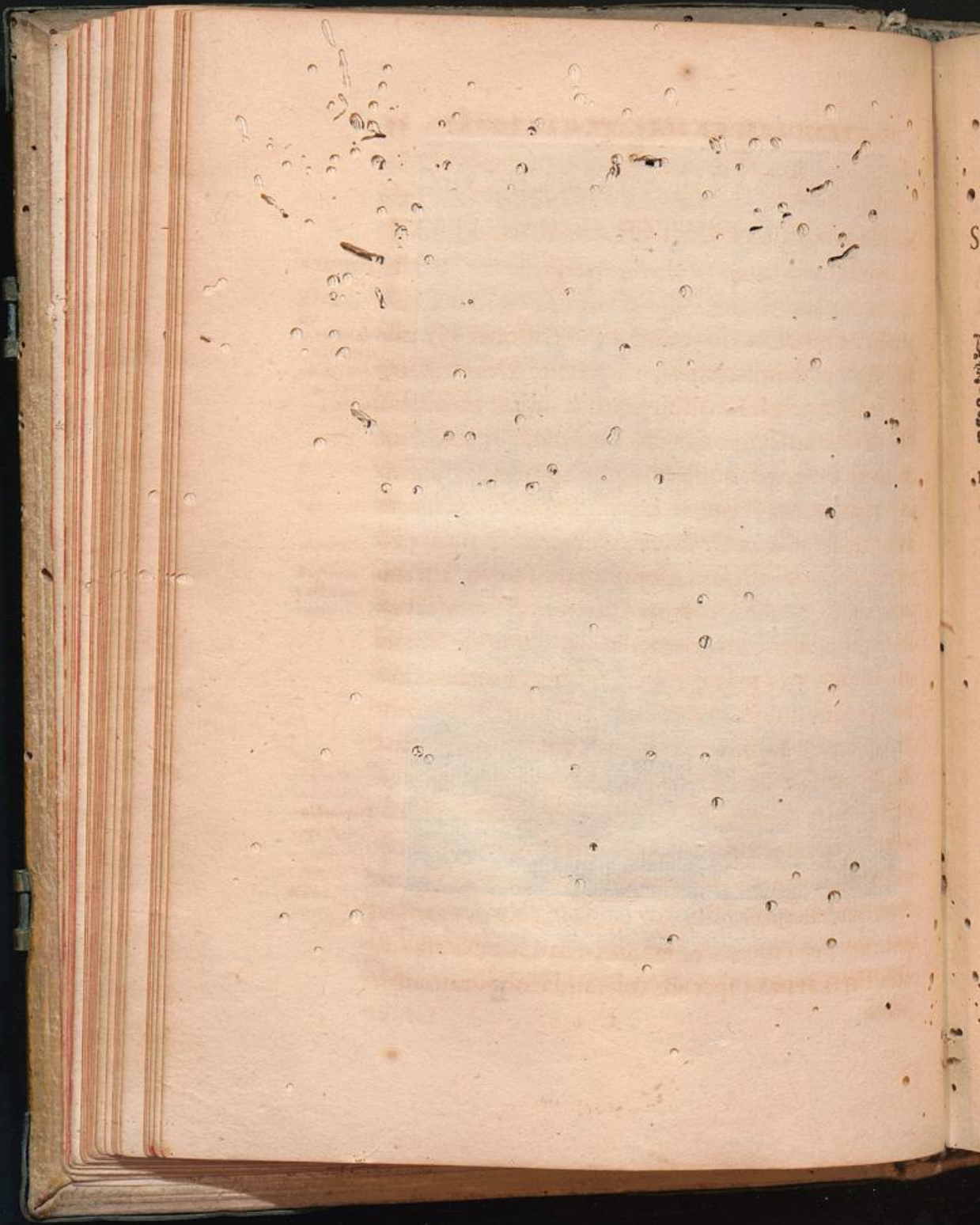
rum.

4 Quid magē Caucasēis certantia pectora saxis,
Quam monitis dedit saxa referre pijs?

E

Quartium
Cicis
S. E. R.
8

EMBLEMATICA IMAGO IV.
S. PHILIPPI APOSTOLI CRUCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS PHILIPPVS Apostolus Hiera-
pōli in Scythia; imperante Domitiano,
crucis suspendium passus est, & ab obsti-
natis Barbaris saxis obrutus, glorioso suo
martyrio finem dedit. Hanc beatum Apostolum
CHRISTVS vocauit ad se cap. i. Ioan. *In crastinum
voluit Iesus exire in Galileam, & inuenit PHILIP-
PVM, & dicit ei Iesus: Sequere me.* Fidelis, assecla
CHRISTI, qui per tot rerum discrimina firmus Re-
demptori adhæsit, nec crucifixum deseruit. Graue
martyrium PHILIPPI, cui erat acerbior crux, ob-
stinatio & obduratio hominum perfidorum, quàm
illud ipsum patibulum, cui fuerat condemnatus. Vir-
tus sacratissimi PHILIPPI sic enituit inter lapides
& saxa, quemadmodum mansuetudo CHRISTI in-
notuit, cum duræ ac diræ genti contra se gestanti,
manibusque tenenti lapides dixit; *Multa bona opera
ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me
lapidatis?* Per crucem & lapides CHRISTVM est se-
cutus PHILIPPVS, speculū tolerandæ obdurationis.

Metaph.
apud Sa-
nium, Ni-
cephor. &
Ilicor.

Sympathia
Christi &
Philippi
Artificum
cultura la-
pidum.
Ioan. 10.
32.

Quarant
Crucis
S. E. P. I
8

CRUX PHILIPPI Apostoli, Crux obdura-
tionis alienæ.

*Crux au-
rosas
ferens,
instrumen-
tum artis
benè
suedi.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRux obstinatorum hominum grauiſſima est, & maximum eius onus robustos humeros exigit. Quamobrem S. Birgitta lib. 4. Reuelat. timeus onus, cum rogaretur à CHRÏSTO, *Quid turbaris filia?* respondit: *Quia timeo mitti ad induratos.* CHRÏSTVS ipse, quo pacto ferenda sit ista crux, instruit Birgit- tam lib. illo 4. cap. 129. concludit tandem: *Ergo, qui desiderat vincere duritiam animalis, sit inflexibilis in operibus discretionis, & constans in timore, & spe adiutorij diuini, & conetur quantum potest, & Deus adiutorium ministrabit, confringendo cor induratum.* Non quidem solum per ignem, sed etiam per Lydium lapidem natura auri exploratur; nec solum Apostoli & homines Apostolici in fornace tribulationis, sed etiam faxea obstinatione peccantium dignoscuntur.

CRUX PHILIPPI Apostoli, Crux ægrotantis.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

Domestici inimici, sunt quatuor ipsa elemen- ta, ex quibus homo componitur; suis se hu- moribus armant, ciuile bellum indicunt & gerunt, affligunt hominem morbo, & lecto affigunt; nec tamen morbida elementa conquiescunt, dire facti- uunt,

uiunt, naturæ ac medicinae obstinatè, reluctantur.
 Dura hæc conditio est, & cruci PHILIPPI similibus,
 vt vires elementares, quas aluisti, & quibus benefi-
 cisti, rebelles omnes conspirent, nec quiescant; do-
 nec penitus te obruant, & sub lapide sepulchri con-
 dât. Hanc eandem ferebat crucem matrona Olym-
 pias, cui S. Chrysoströmus scribit: *Etiam si domi ma-
 neas, lecto que affixa sis, ne propterea inertem vitam du-
 cere te existimes; siquidem iis, qui à carnificibus raptan-
 tur, lacerantur, excruciantur, atque extremis suppliciis
 mactantur, grauiora & atrociora sustines, nimirum sum-
 mam huius morbi acerbicatem domestici atque intestini tor-
 toris loco habens.* Quisquis sic vexatur & exercetur, ^{Excitatio agrotan- tis.}
 meminerit CHRISTI Domini; in cuius sacra pas-
 sione *petræ scissæ sunt* vt ostendèret virtutem pacien- ^{Matth. 27,}
 tiæ suæ petris & saxis fortiorem, cui lapides ipsi ces- ^{51.}
 serunt. Saxa quidem fracta sunt, CHRISTI verò pa-
 tientia omnino infracta permansit. Meminerit PHI-
 LIPPI Apostoli, cuius illæsa virtus lapides læsit &
 fregit, & ipse victor excessit. Elucet virtus inter di-
 ros ac duros dolores, quibus, cum torqueretur in
 martyrio suo Eleazarus 2. Machab. 6, 30. *ingemuit, &
 dixit: Domine, qui habes sanctam scientiam, manifestè tu-
 scis, quia, cum à morte possem liberari, duros corporis sus-
 tineo dolores: secundum animã verò propter timorem tuum*

taarium
 lucis
 S. E. R. I.
 8

libenter hæc patior. Et sic quidem hoc modo vitæ decessit, non solam iuuenibus, sed & vniuersæ genti memoriaq; mortis suæ ad exemplum virtutis & fortitudinis derelinquens.
 Exemplum virtutis ac fortitudinis suæ S. PHILIPPVS reliquit, qui cum faxeis hominibus rem habuit, & tunc perfecit, cum è viuis victor excessit. Admonendus est æger, vt si mysticus esse PHILIPPVS velit, & secum durè actum tempore vitæ fuerit, cum iam ad extremam ñetam venerit, à ccepta via & virtute ne degereret, sed persistat, donec patientiã suã, quæ dura ac dira sunt, vincat & perfringat.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia.

R Ex gloriosus Sacramentum suum instituit in memoriam passionis suæ, vt memores nos essemus, fieri in altaris mysterio, quod factum est in crucis immolatione. Tunc temporis *petra scissa sunt*, & nunc virtute sanctæ Eucharistiæ duri labores & morbi superantur. Experiuntur Eucharisticam hanc vim, qui accedunt ad Communionem; & vt accedant, CHRISTVS Agnus laborantes & ægrotantes incitat simul & excitat, dum ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati istis, & ego reficiam vos.* Accersit Stephanus sanctorum Martyrum Princeps, canitque de eo Ecclesia, *Lapides torrentis illi dulces fuerunt.*

Matth. 11, 28.

runt. Dura patitur mortalis homo, cum proximus
 morti est: & cum nosset hanc ipsam CHRISTVS,
 difficultatem, occurrit & succurrit misero patienti
 conferens illi Eucharistiam, cuius participatione ^{viaticum.}
 despiciere non solum morbum, sed etiam ipsam
 mortem consuevit post sacri Viatici perceptionem.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 Aurea & aureola.

Licet Eucharistia sacrosancta secum afferat sum- ^{Honor alie}
 mam dulcedinem, qua lapides torrentis dulces ^{artem be-}
 reddat; ulterius progreditur, & vt gloriosos efficiat, ^{ne viuen-}
 impetito torrentis lapidibus Stephano aperit caelos, ^{di & mor-}
 & ostendit Regem gloriæ, primam coronam auream, ^{riendi.}
 & simul aureolam, ipsi martyrum Primicerio in re-
 gno aternitatis destinatam. *Ecce, inquit, video caelos* ^{AA. 7, 55.}
apertos, & Filium hominis stantem à dextris Dei. In quæ
 verba Richardus Victor. agens de robore patientiæ,
 monet: *In terris premebatur, & à caelis consolabatur.*
Affligebatur ex illata miseria, afficiebatur ex inolita mise-
ricordia, gratulabatur ex inspecta gloria. *Ecce sub vno eo-*
demque tempore videbat inferiùs vnde compateretur, vi-
debat superiùs vnde incundaretur. In hoc eodem statu
 S. PHILIPPVS erat, medius inter lapides & coronas;
 & dum pateretur inferiùs, superiùs recreabatur, imi-
 tator

Quartium
 Crucis
 S. Philippi
 &

ator Regis Martyrum, cuius regalis titulus in cruce
superiùs eminebat, dum inferiùs grauius torquere-
tur. Nec quidem sine mysterio, quod cap. 23. in Lu-
cam exposuit Beda in hæc verba: *Pulchre titulus, qui
Christum Regem testatur, non infra sed supra crucem po-
nitur; quia licet in cruce pro nobis hominis infirmitate do-
lebat, super crucem tamen Regis maiestate fulgebat.* Super-
rior sua passione Rex Martyrum, superior tormentis
suae crucis PHILIPPUS erat; erit etiam similis vtri-
que æger, dura in lecto doloris, & extra lectum acer-
ba patiens, si propositam sibi laboranti & agrotan-
ti aureolam in cælo consideret; & eius considera-
tione, quæ in terris dura & acerba tolerat, generoso
corde contemnat. Quod si auros morbos, & mor-
tem ferre, species martyrij est, accedet patiens ad
aureolam martyrij: vt qui similis est Apostolo in
acerbitate passionis, focius etiam sit in gloria coro-
nationis simul cum Stephano lapidato & coronato,
cuius vox extremâ fuit Act. 7, 58. *Suscipe spiritum meum.*

Aureola.
*Extrema
verba mo-
rientis.*

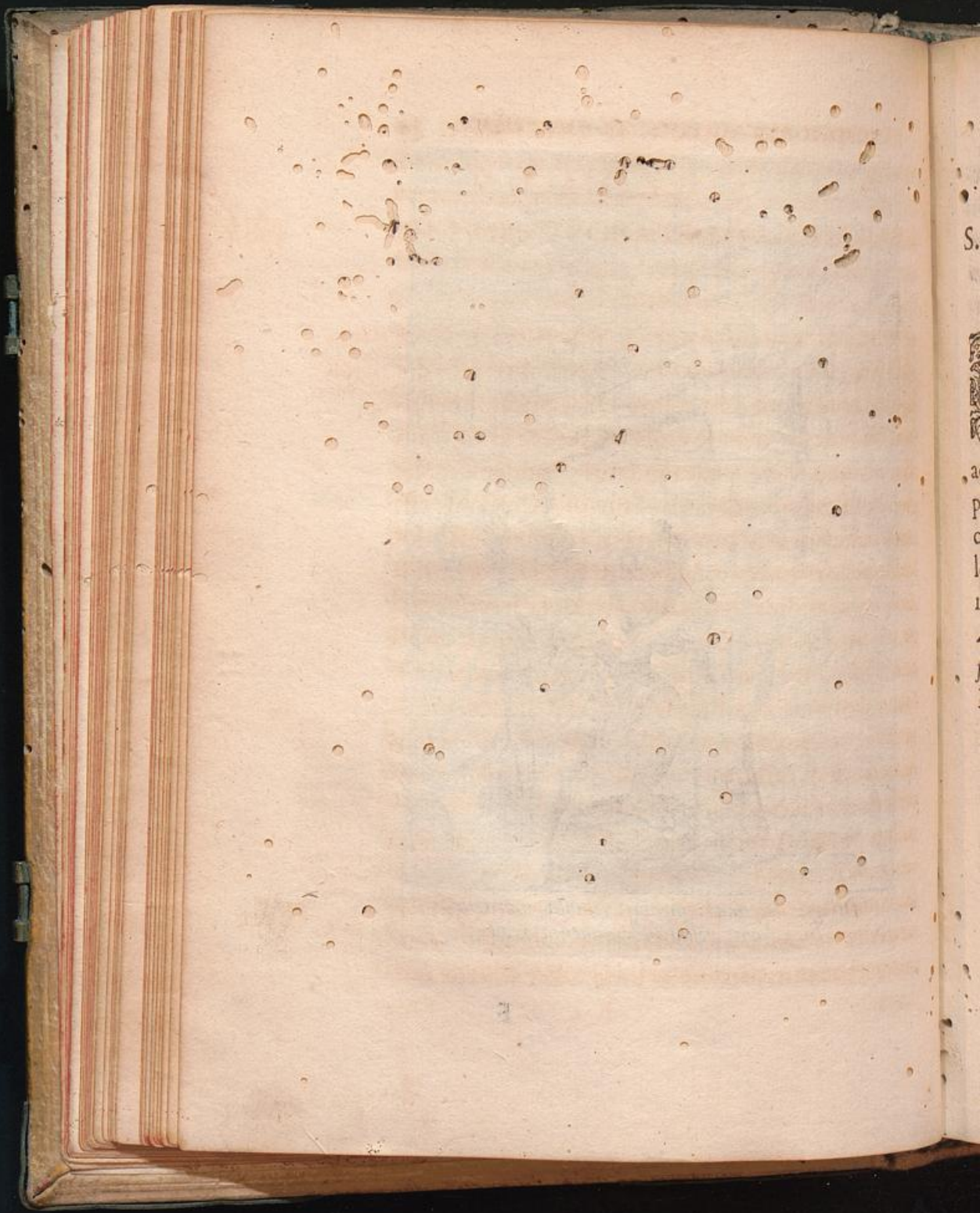
Proferatur nunc in publicum sancti BARTHO-
LOMAEI Apostoli exemplum; in quo siquidem,
tamquam in præclarissimo speculò, fulget imago
ferentis iniquum tribunal & morbum.

Diripite exuvias : melior me vita moratur.
5 • Sic colubro, postquam pelle, inuenta redit.

F

Quartium
Lucis
SINE RI
8

EMBLEMATICA IMAGO V.
S. BARTHOLOMÆI APOST. CRUCIF.
EXPLICATA.

IN maiore Armenia sub Aftyage Rege Martyrolog. Iosephus apud Me-taph.
 BARTHOLOMÆVS Apostolus pro de-
 fensione Catholicæ Fidei primum virgis
 cæsus, deinde cruci affixus, & in ea, cum
 adhuc viuis esset, pelle nudatus, tandem capite
 plexus, in cælum migravit. Hic ipse Apostolus est,
 cuius mandato coactus Astaroth confessus est, so-
 lere se pellem corporis tangere & lædere, donec ho-
 mo pro valetudine perditâ supersticiosa fecerit vota.
*At ubi pro corporis sui salute sacra fecerit, inquit, ab af-
 flictione desistimus, quòd illius animæ dominari incipiamus.*
 Hanc dæmonis conditionem detexit BARTHOLO-
 MÆVS, qui maluit tota pelle carere, quàm dæmo-
 ni sacrificium offerre, & suam animam in eius im-
 perium transferre. Pelle nudatus est, apparuit spe-
 culum mystici serpentis instar, & quidem in ligno
 crucis, vt referret IESVM CHRISTVM, qui & dicit de
 se, *Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita oportet exaltari filium hominis.* Deus & Dominus æquo
 iure agebat cum patriarcha Iobo, cum auferret om-
Sympathia Christi & Bartholomæi Artisticum ferenda iniuria. Ioan. 3, 16.

Quarant
 Crucis
 BINE RI
 8

nia bona quæ mutuo dederat, & ille mutuo quæcumque habebat acceperat. Quamobrem accepti
 Tob 1, 21. mutui memor, amissis iam opibus, dicit, *Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum.* Tentator verò iudicium agebat iniquum, & Deum urgebat, ut pelle
 Tob 2, 7. & carnis Iobus nudaretur. *Fellem, inquit, pro pelle, & cuncta quæ habet homo dabit pro anima sua: alioquin mitte maxum tuam, & tange os eius & carnem, & tunc videbis, quòd ir. faciem benedicat tibi.* Factum putat, tacta est pellis, læsa est caro. Qui sub iniusto Iudice tangitur, læditur, nudatur & spoliatur, laborem Iobi, crucem CHRISTI, BARTHOLOMAEI Apostoli excoriationem subit ac patitur.

CRUX BARTHOLOMAEI Apostoli, Crux iniusti tribunalis.

Crux tolerata iniustitia, instrumentum artis bene vivendi. Mich. 3, 2. Excitatio laborantis.

Symmæ iniquitatis species extitit, quam Deus in iudicibus Israël deprehendit, & simul reprehendit. *Audite Principes Jacob, & duces domus Israël. Numquid non est vestrum scire iudicium, qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis, & carnem eorum desuper ossibus eorum?* Ergo cum in subelliis humanis contra fas omne bonis priuatur, nudatur & excoriatur homo, putet se ad crucem BARTHOLOMAEI vocari,

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERTS. 45
vocari, & sciat æquum esse iudicem Deum, qui
consulit causæ suæ, & illatæ iniuriæ atque iacturæ
damna refarciet.

CRUX BARTHOLOMÆI Apostoli, Crux
ægotantis.

CERTO certius de pelle agitur, cum quis grauem ^{Instrumentum artis bene moriendi.} patitur ægitudinem. Monet propterea Seneca Epist. 102. *Non licet plus efferre quàm intuleris: imò etiam ex eo quod in vitam intulisti, pars magna ponenda est. Deponetur tibi hæc circumiecta, nouissimum velamentum tui, cutis.* Quòd si sententia mortis feratur, & executioni mandetur, accidit misero homini, quod accidit BARTHOLOMÆO, qui & pelle nudatus è viuis abiit. Deus æquo iure cum BARTHOLOMÆO egit, Astyages verò iniusto modo processit. Cum homo corpore exiit, Deus æquam iuris formam seruat, auctor verò mortis diabolus iniquè & iniuste agit. Diabolus collimat in spoliationem, Deus verò in animæ liberationem, cui dicendum: *Iustus Psal. 113. es Domine, & rectum iudicium tuum.* Confert Chrysostomus priorem illam iniusti tribunalis crucem, quæ hominem donis & fortunis spoliat, cum cruce morbi & ægitudinis, nec dubitat istam priori cruci antepone. Laborabat grauitè Olympias, cui

scribens Epist. 4. ait: *Non opibus spoliari, etiamsi omnibus prorsus facultatibus quispiam nudetur, res aequè grauius & acerba est, vt aduersa corporis valetude.* Facultates illæ externæ sunt, & foris manent: ialus verò corporis nostri res interna est, & magis propria, ac proinde grauius & acerbius est corporis salute priuari, quàm opibus & fortuitis spoliari. Quàm præstet salus diuitiis, definitum est cap. 30. Ecclesiastici *Melior est pauper sanus, & fortis viribus, quàm diues imbecillis & flagellatus malitia: salus anime in sanctitate iustitiæ, melior est omni auro & argento: & corpus validum, quàm census immensus. Non est census super census salutis corporis.* Hic corporeæ valetudinis census, cum homo valet, tenetur in sacco suo; cum verò malè habet, quasi aperitur in sacculum. Liqueat in sacculo Iob, qui cum iam opes suas amisisset, adhuc diuitias salutis ac valetudinis suæ intra sacculum pellis suæ continebat, dixitque propterea satan: *Pellẽm pro pelle dabit homo pro anima sua.* Laborauit & ægrotauit, & ruptus sacculus est, variis conscissis vulneribus. CHRISTVS ipse, qui mortuus est ex infirmitate, disrupta iam corporis pelle, dixit Patri: *Conscidisti saccum meum, conscidisti pellem meam, & circumdedisti me latitia.* Cum quis paulatim deficit, cum quis paulatim moritur, paulatim pelle nudatur,

Iob 1, 4.

Psal. 29,
42.
Excitatio
a grof. 17-
115.

datur, & vt corporis spoliationem a quo & forti-
 animo ferat, rogandus Deus, vt qui hominem pelle
 & carne vestidit, & data pelle videt à crudeli morte
 exui, patienti tantam iniuriam succurrat, & de mi-
 qua morte iustam vindictam sumat. Præsentet se
 ipse Deo, & ad diuinam eius clementiam excitandam
 sistat se in eius præsentia: ostendat se mysticum
 BARTHOLOMAEVM, iacentem in crucis lecto au-
 dum resurrectionis futuræ, in qua pelle nudatus ho-
 mo renouabitur, ac totus nouus resurget.

Leuamen laborantis & ægotantis.

Rex gloriosus, qui serpentis instar exaltatus est virtus Eu-
 charistia.
 in cruce, & pellem suam reliquit, vt à sepul-
 chro resurgens refloresceret, in memoriam non so-
 lum passionis suæ, sed etiam resurrectionis condi-
 dit Eucharistiam ad corroborandû eos qui iniuriam
 patiuntur, carne & pelle nudantur. Animat eos,
 dum ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati* Matth. 11,
estis, & ego reficiam vos. Hic gloriosus Rex est, qui Plal. 102,
facit iudicium iniuriis patientibus, dat escam esurienti-
bus. Esca sacræ Eucharistiæ, caro eius est; nec timet
 pelle priuari, qui sancto CHRISTI vellere vestitur
 atque muirur. Tunc mortalis homo immortalita-
 tem esurit, cum mortalitati renuntiat, & tunc ma-
 ximè

Quarant
 Crucis
 BENE
 8

ximè esurienti prouidit Deus de sacro Eucharistie
 pabulo; vt esuriem suam homo, qui pelle carnis
 viaticum exiit, auferat & extinguat. *Dat escam esurientibus,*
 dum viuunt, sed potissimum dum moriuntur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia,
 Aurea & aureola corona.

*Honor alit
 artem be-
 ne uiuen-
 di & mo-
 riendi.
 Psal. 102,
 6.*

*1. Tim. 4,
 8.*

*Aureola
 spoliationis
 iniusta.*

DVO hæc coniunxit Dauid in laudem & elo-
 gium summi Dei, vt seruet in iudicando iu-
 stitiam, & in cæcanda alimonia prouidentiam: *Qui
 facit iudicium iniuriis patientibus, qui dat escam esurien-
 tibus.* Et quidem Paulus à supremo omnium Iudice
 coronam suam expectabat: *Reposita est mihi corona
 iustitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iu-
 dex.* Ergo cum præcepit Moysi Deus, vt sterneret
 mensam in tabernaculo fœderis, & in eâ coronam
 auream & aureolam reponeret, se ostendit prouidum,
 æquum, & iustum iudicem, pro iis qui pa-
 tiuntur iniuriam more BARTHOLOMÆI, qui con-
 tra fas & nefas sua pelle nudatur, suo corio spolia-
 tur. Quod si hoc genus martyrij subit, qui bonis &
 vita immeritus puritur atque priuatur, Deum respi-
 ciat remuneratorem offerentem compensationem,
 vt similis BARTHOLOMÆO adscribatur eorum nu-
 mero, quorum meminit Apostolus, & eorum pa-
 tientiam

tiam commendat. *Repinam bonorum vestrorum* ^{Heb. 6.}
tum gaudio suscepistis, cognoscetes vos habere melio- ^{34.}
rem & manentem substantiam. Nolite itaque amittere
confidentiam vestram, quae magnam habet remuneratio-
nem. Quanta sit remuneratio, tunc temporis planè
patebit, quando stabunt iusti in magna constantia aduer- ^{Sap. 5. 1.}
sus eos qui se angustiauerunt; & abstulerunt labores eo-
rum. Interim mysticus BARTHOLOMAEVS, vel cum
iniquum tribunal subit, non tam vincitur, quàm
vincit, vt Sermone de S. Alexandro, Euentio & Theo-
dulo definit in hæc verba Ambrosius: Quàntò plura
patiebantur, tantò se victoriosissimos credebant: victoria
enim est martyrìs, iudicium persequentis, sicut scriptum est:
Et vincas cum iudicaris? Cum iudicatur enim martyr ^{Pfal. 50.}
condemnatur, tunc vincit atque prosternit. Tali enim iu- ^{6.}
dicio non est addictus ad mortem, sed absolutus ad re-
quiem, & per hoc manifestissima ratione viuere est, non
peruisse.

Primus omnium in ipso iniquitatis iudicio de pon-
 tificali concilio, de Rege, & Præsìde, iudicatus &
 simul spoliatus Rex Martyrum, triumphum egit,
 & de iniqua morte triumphauit, vt pellem pro pel-
 le dare homo nec recusaret, nec formidaret, quem-
 admodum notat Richardus Victorinus Sermone de
 Paschat. *Homines qualibet patiebantur, ne morerentur.*

G

Pellem

Iob. Pelle[m] pro pelle, & *grani* dabit homo pro anima sua.
 Saluator vero voluntarie mortem suscepit, & moriendo
 mortem destruxit, & sic homines a timore mortis eripuit.
 Vnde Sancti iam mortem non timent, sed cupiunt dissolui,
 & esse cum CHRISTO. Ea propter, cum instar BAR-
 THOLOMAEI carne spoliaretur Laurentius Iustinia-
 nus, dixit e lecto suo: *Padeat nos mortem timere, cum*
Dominus noster propter nos mori voluerit. Hic iudex no-
 ster est, cuius memox agens animam Eleazarus Co-
 mes ait: *Totum me diuino iudicio submitto.*

Extrema
 verba mo-
 rientis.

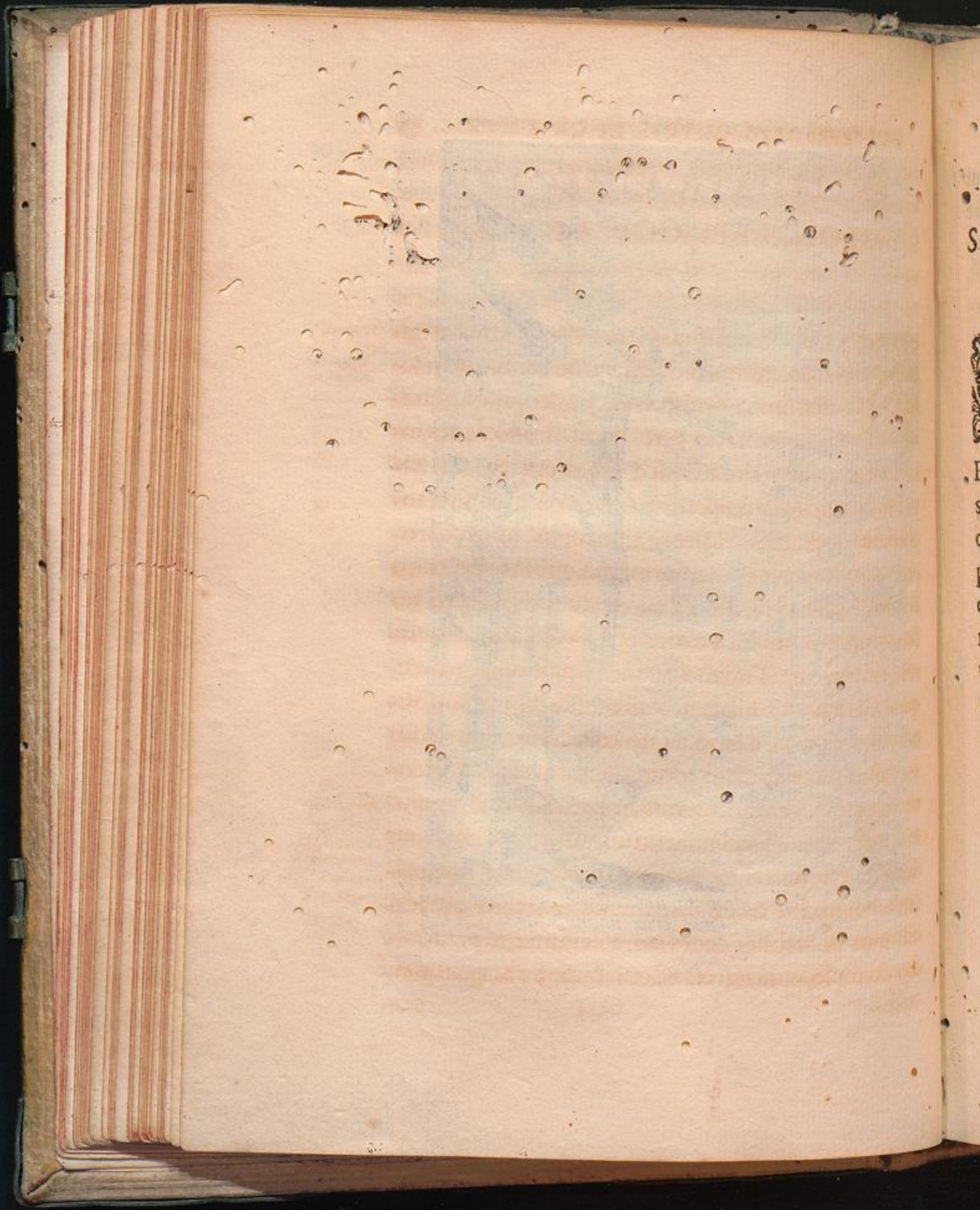
Proferatur nunc in publicum sancti SIMEONIS
 Episcopi exemplum; in quo siquidem, tamquam in
 praclarissimo speculo, fulget imago ferentis sene-
 ctam & morbum.

6 Prisca fias sileat fabulosæ Colchidos artes.
Decrepito reparat, crux iuuenile decus.

Quartium
Lucis
S. E. N. I.
8

EMBLEMATICA IMAGO VI.
S. SIMEONIS EPISCOPI CRUCIFIXI

EXPLICATA.

UNUM Pontificis CHRISTI, & sanctorum
Apostolorum, primi & primarii here-
des sunt Pontifices & Episcopi, qui qua-
si hereditario iure, non modo sanctam
Ecclesiam gubernandam, sed etiam crucem CHRI-
STI sustinendam acceperunt. En, unam & alteram
obtinuit in primis Simeon Episcopus filius Cleo-
phæ, CHRISTI consanguineus, qui Iacobo fratri
eiusdem CHRISTI successit, & secundus ab eo Ie-
rosolymorum Præsul creatus est. Post varios crucia-
tus, Imperatore Traiano, eodem passionis genere,
quod CHRISTVS subierat, affectus est; mirantibus
omnibus, quod homo ætate confectus (erat enim
120. annorum) acerbissimos crucis dolores constan-
ter pateretur. Consummatus in breui multa tempo-
ra CHRISTVS expleuit, simul iuuenis & antiquus
dierum, florem iuuentutis cum senectæ infirmi-
tate coniunxit; & ex infirmitate mortuus est, ut
infirmos ac debiles senes ad tolerantiam passionis
suo exemplo concitaret. Concitavit SIMEONEM,

*Martyro-
log.
Surius.*

*Sympathia
Christi &
Simeonis
Artificum
ferenda
senectæ.*

bonum senem : qui iuvis aetate prouectis proponitur
in speculum , vt ciucem senectæ ferentes , eiusque
uestigiis inhærentes , CHRISTVM sequantur.

CRUX SIMEONIS , CRUX senectutis.

Crux senectutis instrumentum artis bene viuendi.
Psal. 89,
10.

Senecta res quædam molesta est , & crux ita fastidiosa , vt dixerit Rex Dauid , *Anni nostri sicut aranea meditantur , dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni.* Si autem in potentatibus , octoginta anni amplius eorum , labor & dolor. Nulla quidem ætas sine labore est : laboriosæ ætates sunt infantia , pueritia , iuuentus , & senectus ; ad quam crucem , quasi per quosdam gradus difficiles ac molestos , ascenditur. Augustinus lib. II. de Verbis Domini Serm. I. & libro 50. Homiliarum , Homil. 22. *Quia mortales sumus , inter casus ambulamus ; si vitrei essemus , minus casus timeremus. Quid fragilius vase vitreo ? Et tamen seruatum durat per secula. Etenim si casus vitro timetur , senectus ei & febris non timetur. Nos ergo fragiliores & infirmiores sumus , quia & casus omnes , qui non cessant in rebus humanis , fragilitate utique nostra quotidie formidamus. Et si ipsi casus non accidunt , tempus ambulat , vitat homo ictum ; numquid vitat exitium ? Curandum verò seni est , vt suæ senectæ crux egea fructuum non sit. Habeat præ oculis SIMEONEM , & simul senescen-*
tem

Excitatio laborantis.

tem iam Augustinum, & secūm loquentem lib. de
 Duodecim abusio. cap. 12. *Plus omnibus, inquit, re-*
ligioni dare operam senibus competit, quos presentis sacra-
florida aetas transacta deseruit: sicut namque in lignis ipsa
reproba arbor comparet, quæ post flores fructus cultori suo
non exhibet; sic & in hominibus reprobus est, quem flos
iuuentutis deseruit, & tamen in sui corporis senectute bo-
norum operum fructus proferre parui pendit.

CRUX SIMEONIS, CRUX ægrotantis.

Senectus ipsa morbus est, ac proinde prouectus
 Sætatē vir tunc incipit malè habere, cum sene- Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.
 ctutem ingreditur. Quòd si postea contraxerit ægri-
 tudinem, illa ætatis morbo accedit, non succedit.
 Accessit SIMEONI noua crux, sed non successit. Et
 quidem Paulus in senio suo dicebat: *Ego enim iam deli-* 2. Tim. 4.
6.
bor, & tempus resolutionis meæ instat. Libandus in mar-
 tyrio Paulus erat, qui iam in senio suo delibabatur.

Sub veste lacera & fracta corpus validum & ro- Excitatio
ægrotan-
tis.
 bustum est, & sub carne annosa & trita, quæ vestis
 instar est animæ, fortis ac vegeta anima existat, vt
 prouectus ætate senex lecto affixus agat mysticum
 SIMEONEM, qui senectutis canis floruit, & fructus
 gratos crucifixus protulit, & obtulit. Quisquis præ
 nimia senectute laborat, & affixus lecto iacet, habet
 quò

Instrumentum
 crucis
 SIMEONIS

quò conuerſat oculos ſuos, & vnde ſe in ſenectâ ſua
ſoletur. Cōtempſetur SIMEONEM non ſolum de-
cumbentem in crucis lecto, ſed cruc^E CHRISTI in-
cumbentem, atque dicentem: *Virga tua, & baculus*
Pſal. 22, 4. *tuus, ipſa me conſolata ſunt.* Cùm pueris & iuuenibus
crux CHRISTI virga quædam leuis ſit, & ſenibus
iam ætate prouectis fortis baculus, cū innitantur,
exiſtat, diſcat qui conſectus ſenio iacet, non ſolum
cruce^E ſuam cum CHRISTO ferre, ſed etiam ei-
dem cruci inniti, & loco baculi vti, vt quod vitæ
Eccli. 38, *laſtæ ac feſtæ reliquum eſt, perficiat. Cor ſuum dabit*
28. *in ſimilitudinem picturæ,* conſiderabit imaginem cru-
cifixi SIMEONIS; ad eius exemplum ſe componet,
& patientiâ ſuâ curſum vitæ ſuæ conficiet.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus Lu-
chariſtia.*

Rex glorioſus primos omnium participes Sa-
cramenti ſui Presbyteros facit; & Presbyter
eſt, qui Miſſarum ſolemnia celebraturus in ingreſſu
Pſal. 42, 4. *altaris dicit: Introibo ad altare Dei, ad Deum qui letifi-
cat iuuentutem meam.* Hæc vis venerabilis Sacramen-
ti eſt, vt Presbyteris, ac ſenibus annis ac laboribus
oneratis, animos iuueniles afferat. Cùm ergo CHRIS-
TUS ad Corporis & Sanguinis ſui pretioſum liba-
Matth. 23, *men pariter omnes vocat, Venite ad me omnes, qui la-*
28. *boratis,*

boratis, & operati estis, & ego respiciam vos, seniores in primis accersit, vt tanti virtute Agni reflōrescānt ac iuuenescant. Accede Presbyter, accede fenex ad Sacramentum; & renouabitur vt aquila iuuentus tua. Psal. 102, viaticū. Aquila in altum volat; & anima, quæ ex vi Eucharistia renouatur, post sumptionem sacri Viatici sublimem edit volatum, & ad cæli cacumina ascendit.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Constituit Deus in tabernaculo plenam panibus, ornatam coronis & corollis aureis mensam, imaginem altaris summi, quod Presbyteris & senioribus commissum est, vt non solum tractent de mysteriis Eucharisticis, sed agant de coronis etiam aureis, quæ sanctæ & venerabili ipsorum senectuti sunt decretæ. Quod si senecta grauis est, acerbo martyrio non absimilis, meminerint esse seniores, quos insignitos aureis coronis antiquo dierum CHRISTO assidentes cap. 4. Apocal. contemplatus est Ioannes: *Et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor, & super thronos viginti quatuor seniores circumamicti stolis albis, & in capitibus eorum corona aurea.* Deus, qui in singulis ætatis gradibus coronare voluit homines, ætatibus singulorum varios annexit labores, quorum

Honor alie
artem bene
viven-
di & mori-
endi.
Exod. 25.

Aureola
senum.

H rum

Quartum
Crucis
BIBLI
8

rum sancta tolerantia dignos se efficerent caelesti regno: Verum enimvero cum seniores maiore praeter ceteris praemio cumulandos praefinisset, maiorem crucem laborum, dolorum & morborum apposuit prouectis & grauatis annis, ut prolixa eorum patientia maioris gloriae coronas adipisceretur. Vnde Basiliius Magnus senex Epist. 71. quae est ad Alexandrinos, scribit: *Corpus habeo diuturno morbo confectum, ita ut nec e lecto quidem descendere queam.* Cum esset senili morbo afflictatus, solabatur se bonus senex, & alios sibi similes consolabatur, sursum oculos atollens, ubi viginti quatuor seniores regnabant pariter & triumphabant, quorum contemplatione & ceterorum Beatorum recreatus, in eadem Epistola ait: *Expectant nos, fratres, Martyrum corona, parati sunt Confessorum chori, ut manus nobis porrigant, inque numerum suum nos recipiant.* Hanc considerationem versabat animo Seraphicus Patriarcha, qui positus in extremis, extrema haec protulit verba; *Me expectant iusti, donec retribuas mihi.*

*Extrema
verba mor-
ientis.*

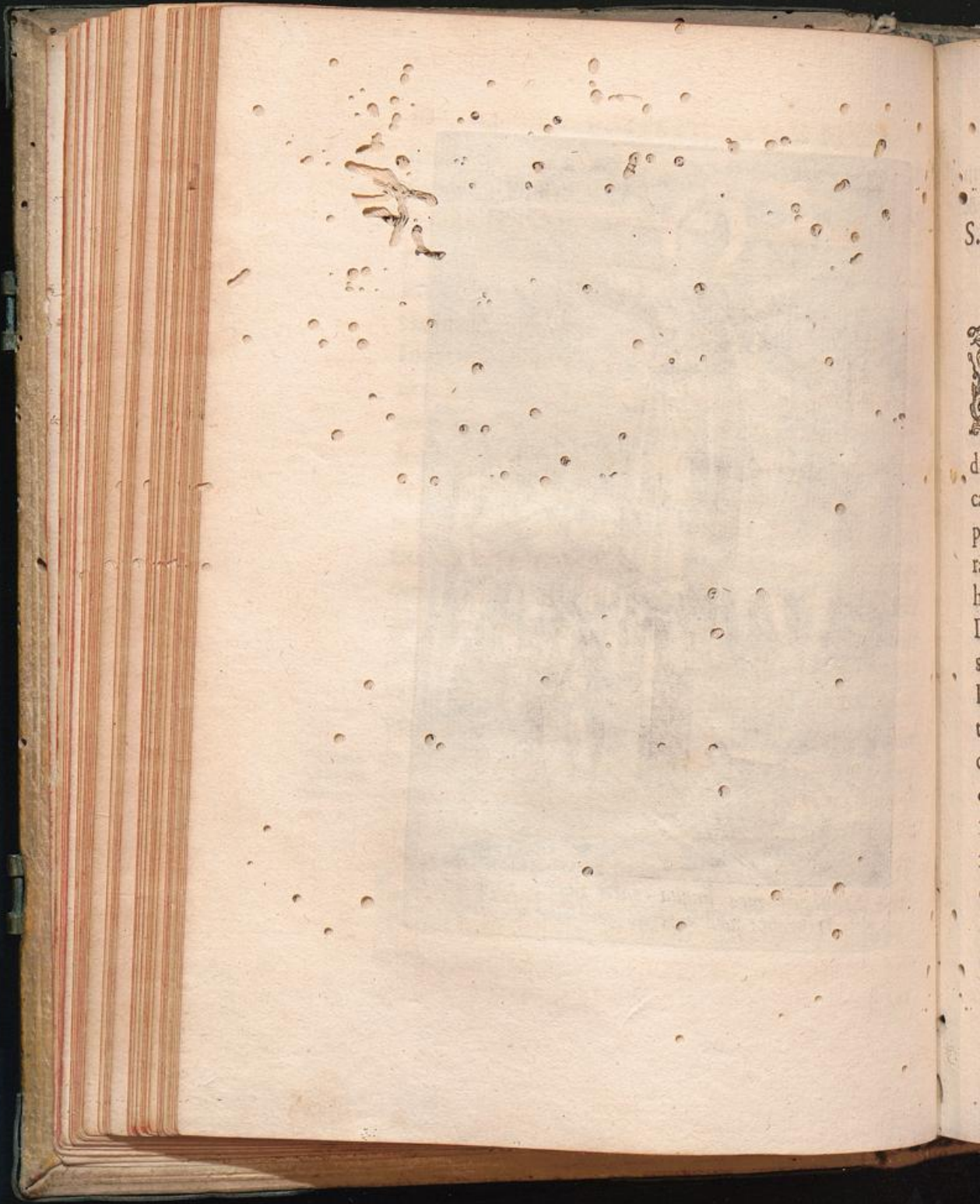
Proferatur nunc in publicum sancti DIONYSII Episcopi exemplum; in quo, tamquam in praclarissimo speculo, forma scientis laborem & infirmitatem conspicitur.

EM-

Si nequijt mea lingua satis diuina probare
7 Dogmata; quod superest, mors generosa probet.

Quarüum
icis
E. RI
8

EMBLEMATICA IMAGO VII.
S. DIONYSII EPISCOPI CRUCIFIXI

EXPLICATA.

DIONYSIVS Areopagita, diuinus scriptor, Surius, in Octobr. Baronius tom. 2.
Martyr verò diuiniore, sub Hadriano Imperatore flagellis Parisiis tunditur, flammis ac feris obiicitur, à quibus non læditur: mox in crucem attollitur, & inde depositus capite plectitur, quod ad duo millia passuum propriis manibus deportat. Cælestia mysteria, quæ raptus in cælum didicit à cælesti CHRISTO Paulus, hæc eadem à Magistro suo Paulo didicit in terris DIONYSIVS. Qualis Paulus, talis extitit & DIONYSIVS. Licet sublimibus cælorum arcanis imbutus Paulus esset, scientiam tamen CHRISTI crucifixi tanti faciebat, vt quasi immemor ceterarum rerum quas nouerat, nihil aliud se scire nisi CHRISTVM, 1. Cor. 2, 2. & hunc crucifixum, fateretur. Fatebatur & DIONYSIVS, qui sola cruce contentus, sacramenta illa sublimia, quibus antea discendis atque docendis sedulus incubuerat, quasi minimè curaret, crucem CHRISTI solum curat, crucem amplectitur. Am- Sympathia Christi & Dionysij. Artificum disciplina laboriosa. Heb. 5, 8. plectitur crucem, in qua Rex ipse gloriosus *didicit*

H 3

ex

ex iis, quæ passus est. Didicit diuinus Rex, Paulum docuit, Paulus diuinum DIONYSIVM instituit & erudiuit: nos DIONYSIVS informat, nos instruit, diuini speculi instar nos componit.

CRUX DIONYSII, CRUX scientiæ
Sanctorum.

Eccle. 1,
18.
Crux scientiæ Sanctorum instrumentum artis bene viuendi.
Heb. 12,
11.

Sap. 10,
10.

Excitatio laborantis.

Heb. 12,
11.

Qui addit scientiam, addit & laborem. Majori scientiæ maior labor correspondet. Omnes dum viuimus in schola sumus, & rerum cognitio- nes acquirimus, & non sine magno labore, quem admodum scribit Paulus: *Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij, sed mæroris.* Laboriosa CHRISTI schola, laboriosa Sanctorum scientia, quæ in vna crucis sapientia & experientia consistit. *Iustum deduxit per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei, & dedit illi scientiam Sanctorum.* Bernardus in hæc verba, *Scientia, inquit, Sanctorum est, hinc temporaliter cruciari, & delectari in æternum, & in contrarium scientia malorum relabitur.* Ergo qui mysticus DIONYSIVS est, & ad culmen arcane scientiæ Sanctorum venit, voluptatem non quærit, sed dolorem, cum audiat Paulum dicentem: *Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij, sed mæroris.*

CRUX DIONYSII, CRUX ægrotantis.

EX arbore scientiæ boni & mali morbum natura contraxit, & ex illius arboris fructu præma corporum nostrorum ægrotudines promanarunt. Nouimus tunc temporis quid morbus esset, cum antea nesciremus. Qui iacet in lecto ut laboret, nec cogitat de æternitate, lectum sibi ex illâ arbore construxit, & in eo infirmus iacet. Qui temporaliter cruciatur, & per cruciatus ægrotudinis nouit se ad æternitatem disponere, Sanctorum scientiam profitetur, & lectum sibi ex arbore vitæ componit, in quo DIONYSIUS decubuit. Hæc scientia Spiritus sancti, de qua Bernardus de Septem donis cap. 7. dicit: *Septimum donum est Spiritus sapientiæ, quidam diuinus sapor, ac suauissimus gustus. Unde Psalmista: Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus. Qui mentem pacificam & serenam habent, de supernis dulcius sapiunt, & subtilius vident. Nam quò quisque patientior, eò probatur esse sapientior. Unde Salomon: Doctrina viri per patientiam dignoscitur.* Consonat sibi Bernardus cap. 3. *Vera, inquit, scientia est, scire nos mortales, & caducos, & fragiles esse, & in hoc exilio & in hoc ergastulo, in hac peregrinatione, in hac valle lacrymarum dolendum & lugendum esse.* Laudabilis ab hac scientia æger

et
frumen-
t. in artu
bene mo-
riendi.

taarilun
cucis
BIVERI

Plal. 33. 9.

Prou. 9. 11.

æger Eudoxius est, sicut quem Epist. 118, apud Basili-
 um scribit Nazianzenus in hæc verba: *Benè habet,*
quod in afflictionibus philosopharis, multisque factus es
exemplar tolerantie in rebus tristibus; & quemadmodum
ad optima quævis corpore, cum rectè valebas, es usus;
ita & nunc illo dextrè vteris, quandoquidem imbecillus
cum sis, non es otiosè, vt ita dicam, otiosus: philosopha-
ris enim, & quod Diogenem olim febricitantem, inque
febrili calore tolerantem dixisse ferunt, hoc & ipse vi-
sendum exhibes cum in corpore, tum in anima. Collabo-
rabant, & simul ægrotabant D. Bernardus, & vi-
tæ eius scriptor, & ambo præfatæ scientiæ vaca-
bant. ait enim historiæ auctor: Infirmi ergo ambo to-
ta die de spirituali Physica animæ conferebamus, de me-
dicamentis virtutum contra languores vitiorum. Excla-
mat deinde ipse: Deus bone, quid mihi boni contulit
illa infirmitas, ferie illa, vacatio illa! Crux cathedra
 DIONYSIO fuit, in qua diuinam suam doctri-
 nam perfecit & consummauit; nec quidem sine
 virtute patientiæ perficere potuisset, cum sit scri-
 ptum Prouerbiorum cap. 9. *Doctrina viri per patien-*
tiam noscitur. Ergo qui Pastor & doctor est, cum ia-
 cet in lecto æger, è lecto cathedram construat, &
 sapientiæ suæ sociam patientiam adiungat, quan-
 doquidem verum est id quod ait Augustinus libro
 de

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 63.
de Patientia, cap. 6. Patientia est comes sapientia, non
famula concupiscentia.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, quam scientiam in cruce do-
cuit, eandem prorsus in altari suo docet: sed <sup>virtus Eu-
charistia.</sup>
in cruce plenam afflictione atque dolore, in altari
verò decoratam & ornatam dulcedine ac voluptate,
ut qui socij sunt passionis in laborum & morbo-
rum inæstitudine, socij sint consolationis, quæ da-
tur & capitur in sacrosancta Eucharistia: Ergo, qui
affixi sunt CHRISTI cruci, & discunt ex tormentis
quæ patiuntur, vocantur ad Communionem, vo-
cantur ad Agni consolationem, *Venite ad me omnes,* ^{Math. 11,}
qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. ^{28.} Fru-
ctus crucis Eucharistia est, & cui benè sapit fructus,
placeat arbor necesse est. Hinc fit, ut accepto iam
Viatico, viri sancti maiore cum affectu deuotionis ^{viaticum.}
sacram CHRISTI crucem appetant, accipiant, &
amplectantur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Mensa Eucharistica est tota diuina & Theolo-
gica, cuius scopus est reddere Theologos ho-
mines, <sup>Honor alit
artem he-
nè viuendi
di & mo-
riendi.</sup>

I

mines, diuinos condere similes planè DIONYSIO, qui diuinum egit Theologum in crucis cathedra, quam viuens & moriens occupauit. Semper egit de maiestate diuina, in quam sacra Theologia collimat. Contemplabatur in irartyrio suo Deum, & cognoscebat in eo suam splendere coronam, auream simul & aureolam, cuius forma fuerat fabricata in antiquo tabernaculo. Diuinus quidem Theologus patiens est: qui dum patitur martyrium, vel simile quid martyrio, agit de Deo & cum Deo, cui dicit Ecclesia sancta:

*Rex gloriose Martyrum,
Corona confitentium,
Qui respuentes terrea,
Perducis ad caelestia.
Aurem benignam protinus
Appone nostris vocibus, &c.*

*Aureola
scientia
Sancti-
rum.*

Corona confitentium est; & de eius confessione si quis agat, de propria corona agit, cuius contemplatione & expectatione recreatus, labores ipsos non curat, nec sentit; & si sentit, non ægrè fert ægritudinem. Quòd si lecto affixus, mysticus DIONYSIUS existat, & pccato animo in acerbitate pccatorum se planè gerat, diuinus censendus est æmulus Regis CHRISTI, qui licet infirmitate doleret, maiestate

iestate diuinitatis in eadem cruce eius tormentis & pœnis superior omnino erat. Est ergo vox illa hominum diuinarum: *Quis nos separabit à charitate Rom. 8. CHRISTI? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* (sicut scriptum est: *Quia propter te mortificamur tota die: estimati sumus sicut oues occisionis.*) Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos.

Considerabat se humanum esse Dàuid, cùm diceret, *Non est sanitas in carne mea*, & deplorans suam miseriam, clamaret, *Miser factus sum, & curuatus sum usque in finem.* Non iam humanum, sed hominem se diuinum deprehendebat, & aiebat, *In Deo meo transgrediar murum.* Magister DIONYSII loquebatur vt humanus, cùm assereret, *Infelix ego homo, quis me liberabit de corporis morte huius?* Loquebatur vt diuinus, cùm affirmaret, *Omnia possum in eo qui me confortat.* Mysticus Paulus exiit diuinus DIONYSIVS, cuius præclarum exemplar datum & visum proponitur ægrotanti, vt nouerit sapienter in Deo obire, & è viuis benè sperans abire. Sic abiit, sic obiit princeps omnium Theologorum, diuinus Paulus, cuius abscissum caput ter IESV nomen pronuntiavit, ter scilicet, in cultum & honorem sanctissimæ Trinitatis, cuius sublimis scientia diuinum

num reddit Theologum & vt Theologus mereretur Anſarus Abbas, dixit iam obiurus miſiſtro: Affer mihi epiſtolam S. Leonis ad Flavianum; & cum legeretur articulus, qui eſt de Deo trino & vno, exclamavit: *Sic credo, o Trinitas ineffabilis, ita confiteor Deus omnipotens: ita de te ſentio, Fili Dei CHRISTE IESV: ſic de te intelligo Spiritus ſancte eterne Deus, atque ita vnum Deum in Trinitate, trinamque in vnitatem confiteor.* Dixit, & exceſſit.

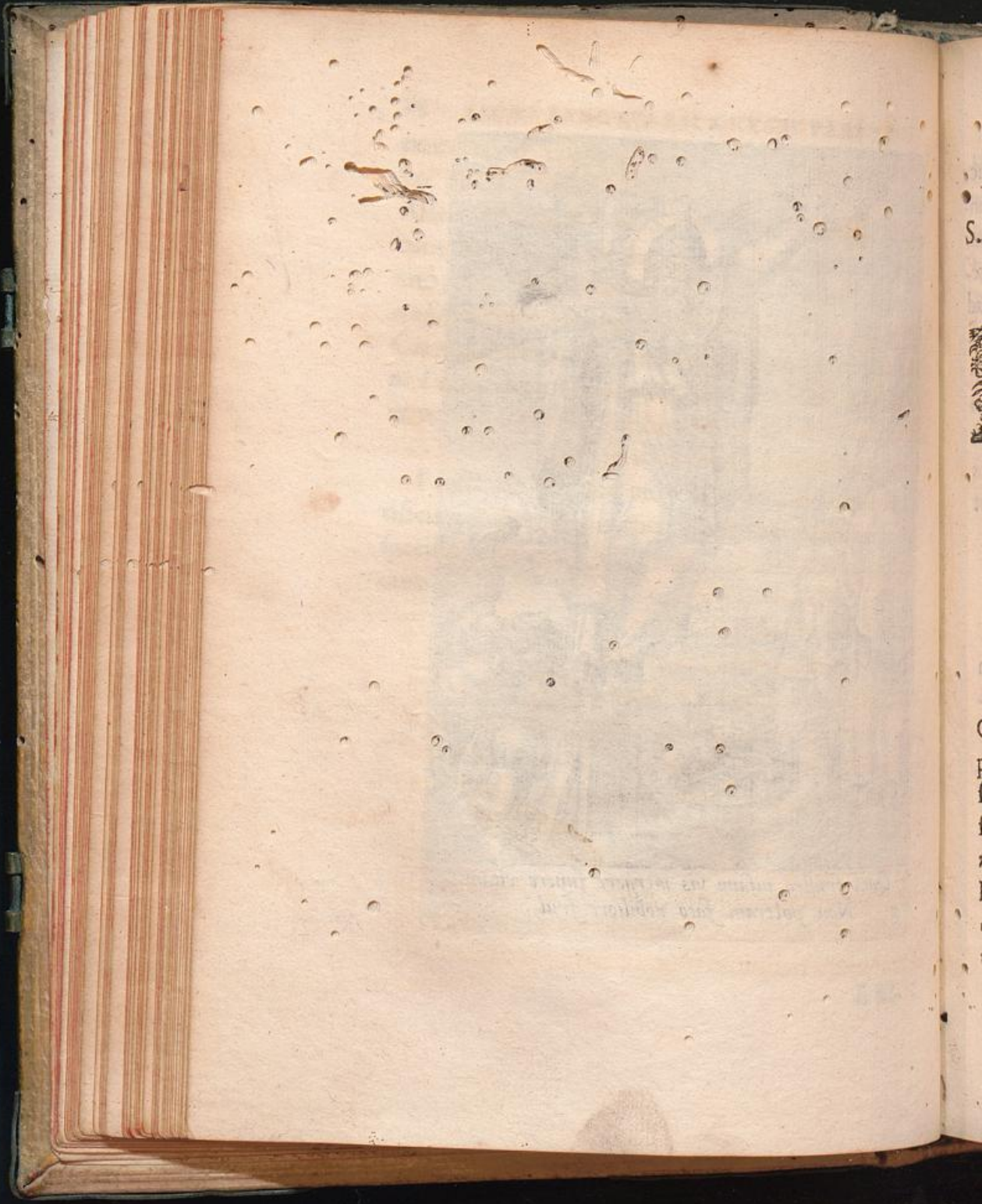
Proferatur ſunc in publicum ſancti SIXTI Pontificis exemplum; in quo, tamquam præclariffimo ſpeculo, fulget imago ferentis mundi & morbi onus.

Quid frustra, infamam vis mergere funere vitam?
8. Non poteram fato nobiliore frui.

Quarüum
Lucis
S. E. R. I.
8

EMBLEMATICÀ IMAGOVIII
S. SIXTI PONTIFICIS CRUCIFIXI

EXPLICATA.

SVB Decio & Valeriano Imperatoribus Prudent.
Hymno 2.
sanctus SIXTVS Papa crucis patibulum
subiit. Consule Prudentium Hymno 2.
de sancto Laurentio:

Fortè hoc Sacerdos dixerit,

Jam SIXTVS affixus cruci,

Laurentium flentem videns

Crucis sub ipso stipite:

Desiste discessit meo

Fletum dolentor fundere,

Præcedo frater, tu quoque

Post hoc sequeris triduum.

Culmen & apex tiaræ Pontificalis, sicut in effigie
proponitur, crux est, & simul testatur, virtute pas-
sionis suæ regnum summum, medium, & infimum
sibi CHRISTVM comparasse, *ut in nomine IESV om.* Phil. 2, 10.
ne genu flectatur, caelestium, terrestrium, & infernorum.
Hoc triplex imperium & regnum, PETRO, SIXTO,
ceterisque Pontificibus commissum est: in cuius rei
testimonium desinit in crucem tiaræ, ut supremum
Ecclesiæ

Symp
Christi
Sexti Ar
tificum se
rendi reg
mire Or
bit.
Isai. 9, 6.

Ecclesie dominatur in cruce natum, & sine cruce esse non posse moneantur. Principatus summi Pontificis CHRISTI crux extitit. *Factus est principatus eius super humerum eius.* Quotquot igitur eius succedunt loco, & ad regimen vniuersale assumuntur, ad regnum & crucem, ad honorem & onus simul vocatos se esse arbitrentur. Sedes Apostolica crux honoraria est, in qua fuit gloriosus Rex, & in qua SIXTUS gloriosus decedit. Pulchrum speculum & Emblemata proponitur summi honoris, & grauis oneris. *Mittit laborem ponderis spes praxiorum:* vt Hieronymus Epist. ad Cyrillum scribit.

CruX SIXTI Pontificis, CruX regiminis totius Ecclesie.

CruX san
cti regimi
nis, in
strumen
tum artis
bene vi
uendi.

Pontificalis tiara crux oneris & honoris est, in quam apprimè cadit illud Chrysofomi Homil. 66. ad populum: *Non ita corona caput circumdat, sicut animam sollicitudo.* Tantus quantus orbis est, tanta est sollicitudo Pontificum, quorum humeris totus mundus innititur & incumbit. *Domini sunt cardines terre, & posuit super eos orbem.* Nemo melius quam CHRISTVS nouit, quanti ponderis & oneris esset crux regiminis Ecclesie, cui ferendo partem se solum inuenit: *Factus est principatus eius super humerum*

2. Reg. 1, 8.
Isai. 9, 6.

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 73

humerum eius. Secundus à CHRISTO Pontifex nomen à Petra accepit. Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. Constructa domus non tam est honor, quàm onus positi fundamenti, supra quod fabrica domus assurgit. Quidni onus Ecclesiae graue Pontifici sit, cum eius rationem reddere teneatur? Cui multum datum est, multum queretur ab eo; & cui commendauerunt multum, plus petent ab eo. Hinc sæpè accidit, vt ouilis Ecclesiastici Pastores summi reddendæ rationi iam proximi, maluissent vltimum Ecclesiae locum, quàm primam sedem occupasse.

CruX SIXTI Pontificis, CruX ægrotantis.

Coronatus SIXTUS apparet, & affixus cruci lecto: & quidem cum Pontifex coronatur, leuis quædam stupa comburitur, & alta voce clamatur, Pater sancte, sic transit gloria mundi. Quid homo? quid humana gloria est? leuis quædam stupa est concipiens lumen, & in fumum euanescens. Accensa stupa, vita mortalis est: deficit stupa, cum valetudo deficit; & cum deficit vita, stupa in fumum abit. Inerim tamen, more SIXTI, iacens in lecto æger gloriosâ coronâ ornatur, cum Sermonede Iacob & Esau dixerit Augustinus: Multi coronati sunt

K

Excubiatio
ægrotan-
sunt iii.

sunt in amphitheatro pugnantes ad bestias, multi in lecto
 vincunt, & diabolum coronantur. Iacebat in lecto S. Ba-
 silius, & in eo pro corona decertabat, sicut & ipse
 Epist. 60. declarat: Siue namque poenas peccatorum dam-
 no, valebunt ad hoc flagella, vt posthac iram Dei, que
 imminebat, auertant: siue in certaminibus, que pietatis
 gratia decertamus, per tribulationes corroboramur, iustus
 athlothesa, vt non sinat nos tentari supra id quod ferre pos-
 sumus, sed pro toleratis iam laboribus patientia nobis
 spei in ipsum coronam reddat. Felix æger, qui cum sit
 affixus lecto, de regno cæli & eius coronis cogitat.
 Haud dubie qui cum variis morbis luctatur, pro
 multis coronis certat, & similis SIXTO euadet.
 Quotus quisque seipsum regit, & spiritaliter se gu-
 bernat, sibi ipsi, qui paruus mundus est, Rex &
 Pontifex est, dignus tiara pontificali, quæ tres co-
 ronulas, vt vides, secum importat. Debentur tres
 laureolæ Martyribus, Doctoribus, & Virginibus, &
 totidem ægris debentur, si patienter se in grauibus
 morbis gerant. Quid enim aliud terribilis morbi
 tormentum, nisi quædam species martyrij? Qui
 sic torquentur, sacros Martyres referunt, & cum
 ipsis coronantur. Multi quippe coronati sunt in
 amphitheatro pugnantes ad bestias, & multi in le-
 cto iacentes diabolum vincentes coronantur. Doctri-

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 75
na viri per patientiam noscitur. Vnde efficitur, vt quis-
quis in lecto patienter se gerat, procedat ita sapien-
ter, vt sibi Doctoratus laureolam promereatur.
Quod si integritas virginalis in virginibus laurea-
tur, laureabitur patientia in agris, vt euadant per-
fecti & integri, quales Iacobus desiderat. *Patientia*, Iacob. 1.4.
inquit, *opus perfectum habet; vt sitis perfecti & integri.*
Vocatur ad tres laureolas ager, qui mysticus SIX-
TVS est, quem vt in lecto referat, *Cor suum dabit in* Eccli. 38.
similitudinem picturae.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

Rex gloriosus toti mundo, cuius potestas in *Virtus Eu-*
manu eius sita est, se in cibum & potum de-
dit, vt qui totum mundum sustinet, & in eius la-
borat regimine, recurat ad CHRISTI Carnem &
Sanguinem, cuius virtute tanto oneri ferendo par
existat, animo superior euadat. Euadet mundo, &
quod amplius est, euadet seipso superior, qui se fa-
num & agrum epulo sacrosancto Agni refecerit.
Haec est refectio Eucharistiae, quam summus & æ-
ternus Pontifex offert, cum dicit: *Venite ad me om-* Matth. 11.
nes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. 28.
Vos, inquam, qui cardines mundi estis, & vestris
humeris totum Orbem sustinetis. Mos est, vt fa-
K 2 cien-

ciente solemniter ite Pontifice, præcedat venerabile Sacramentum. Et quidem satis celebre, satisque solemne iter in cælum est, cum decedente è viuis homine, & ad astra contendente, sacra præmittitur *Via. cum.* Eucharistia. Tunc præmittitur, cum sacrum Viaticum percipitur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

*Honor alit
artem be-
nè viuendi
& moriendi.
Exod. 25.*

ANte summi Sacerdotis oculos structa & instructa erat in tabernaculo typica Eucharistia mensa, & in ea magna & parua corona, vt nosset Pontifex, sibi non solum paratam & instructam mensam, sed aureas constructas etiam coronas, si *Sap. 18, 24.* merita digna suppeterent. *In veste poderis totus erat orbis terrarum,* & pro tanto mundi onere leuando prouiderat Deus de sacra annona; & pro labore remunerando, aureas futuras in cælo coronas ostendebat & offerebat. Summus Pontifex SIXTVS suis humeris impositum totum planè orbem cognoscebat & sentiebat, cumque ab hac tam graui cruce ad aliam, quam passus est in martyrio, iniuste fuerit condemnatus, vt leue onus tantæ ponderis redderet, Eucharistia se munièbat, & vt suauè martyrium efficeret, auream & aureolam præ oculis patientis

*Aureola
Pontificis.*

riens habebat. Summus Pontifex Gregorius erat, & hac eadem tractus consideratione dicebat Hom. 37 in Euangelia, & quidem adhuc in vnius Martyris solemnitate per vniuersam Ecclesiam loquitur in hæc verba: *Si consideramus, fratres charissimi, quæ & quanta sunt, quæ nobis promittuntur in calis, vilescunt animo omnia quæ habentur in terris. Terrena namque substantia supernæ felicitati comparata, pondus est, non subsidium. Temporalis vita æternæ vitæ comparata, mors est, potius dicenda, quàm vita. Ipse enim quotidianus defectus corruptionis quid est aliud, quàm quædam prolixitas mortis? Quæ autem lingua dicere, vel quis intellectus capere sufficit, illa supernæ ciuitatis quanta sint gaudia; Angelorum choris interesse; cum beatissimis spiritibus gloriæ conditoris assistere, præsentem Dei vultum cernere, incircumscriptum lumen videre, nullo mortis metu affici, incorruptionis perpetuæ munere letari? sed ad hæc audita exarscit animus, iamque illic cupit assistere, vbi se sperat sine fine gaudere. Sed ad magna præmia perueniri non potest, nisi per magnos labores. Unde & Paulus egregius 2. Tim. 2, 5. prædicator dicit: Non coronabitur, nisi qui legitimè certauerit. Delectet igitur mentem magnitudo præmiorum, sed non deterreat certamen laborum. Hæc oracula SIXTI è cruce, hæc monita Gregorij è lecto, cui ægra semper valetudine affixus erat, hæc vtriusque sententia,*

2. Tim. 5. Non coronabitur, nisi se legitime certauerit; hæc vtriusque conclusio, Delectet igitur mentem magnitudo priorum, sed non deterreat certamen laborum. Concluse ad hanc formam suum martyrium Pontifex Pontianus, qui iam humi prostratus, vt manu carnificis cæderetur, perorauit: *Gratias tibi ago omnipotens Deus, qui me ad hanc horam perduxisti, vt per agonem passionis diabolum confunderem in tuo nomine: & tu Domine suscipe spiritum meum in pace.*

Extrema
verbo
morientis.

Proferatur nunc in publicum sancti MACARII Patriarchæ exemplum; in quo, tamquam præclarissimo speculo, ferentis onus mortalitatis & morbi forma conspicitur.

9 *Remigio alarum virtus caua nubila findit:
Nunc age, si potis es, corpora fige solo.*

Quarüum
Lucis
S. E. N.
8

EMBLEMATICA IMAGQ. X.
S. MACARIÏ PATRIAR. CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS MACARIVS Patriarcha Antio-
chenus iacens in terra, & totus in ea ex-
tensus in crucis formam, clavis affixus
est. Accidit verò, vt terra ipsa claus à se
reijceret, nec tamen Iudæorum Saracenorumque
MACARIÏM crucifigentium ira conquieuit. Affi-
xus terræ MACARIVS, & viuebat, & moriebatur:
& terreo nos corpori innexi, dum mortales sumus,
viuimus simul & morimur: *Omnes morimur, & qua-
si aqua dilabimur: singulis horis, singulis momentis
vitæ iacturam facimus, & lenta morte perimus.*
Ne terræ affixi terræ afficeremur, mortalem vitam
nostram Deus reddidit onerosam. Consonat Chry-
sostomus Homil. 6. ad Antioch. *Ne igitur & nos ter-
ræ affixi, & presentibus inbiantes torpeamus, & futu-
rorum obliuiscamur, vitam Deus nobis fecit laboriosam.*
Constituit in vita mortali crucem, cum scriptum sit: *Iob 5, 7.
Homo nascitur ad laborem, sicut avis ad volatum. Ela-
tus igitur in cruce CHRISTVS, sicut aquila prouocat
ad volandum filios ac pullos suos, vt, relictis rebus*
ter-
L

Scrius ex
Anonymo
in Aphili.

2. Reg. 14.
15.

Iob 5, 7.
Sympathia
Christi &
Macarij
Artificum
ferenda
mortalis-
tatis.

Macarij
crucis
S. E. P. I.
81

terrenis, superiora h[ab]era affectent, & more MACARII, iunestæ terræ vitæque mortali renuntient, ad hoc se speculum componentes.

CRUX MACARII, CRUX mortalitatis humanæ.

*Cruce mor-
talitatis,
instru-
tum artis
bene vi-
uendi.
Psal. 119, 5*

GRaue iugum, crucem magnam imposuit Deus super omnes filios Adæ, quos terreatos & luteos condidit, & terræ simul affixit. Cruci mortalitatis suæ adstrictus gemebundus Dauid ait: *Hæc mihi, quia incolatus meus prolongatus est; habitavi cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea.* Hanc eandem crucem Apostolus patiebatur, & exclamabat: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Optabat Paulus, ut clavis è terra diuisis, facultas sibi auolandi concederetur. Cupiebat dissolui, & esse cum CHRISTO. Cui terra & terrea vita crux est, auolandi fursum inest desiderium, continere se non potest, nec contineri clavis, quò minus mysticus MACARIUS sit, & exclamet: *Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam?* Carnea columba est, nec tamen caro impedit, quò minus in altum volet. Pulchrè Basilius Epist. 166. *Qui namque curis huius vitæ admodum sunt occupati, instar auium carnosarum sunt, quæ frustra alata cum pecudibus detinentur.*

Rom. 7,
24.

Phil. 1, 2.
Excitatio
laboran-
tis.

Psal. 47.

Cruce

CRUX MACARII, CRUX ægrotantis.

Cum valet homo mortalis, ita super terram ^{Instrumentum artis bene agnoscendi} degit, ut quasi clavis adstrictus esse videatur. Nequit à rebus terrenis auelli, earum affectionibus alligatus: superuenit ægrotudo, & omnes illos affectus voluptatum, diuitiarum, & honorum, quibus fortiter tenebatur, seponit & abiicit. Iacet in lecto MACARII, qui cum terræ affigeretur, clauos ferreos, quibus constrictus erat, reiecit à se, & se in libertatem afferuit, qui antè captiuus erat. Captiuus ille erat, qui & dicebat: *Adhæsit pavimento anima mea.* ^{Psal. 118, 25.} Morbum incurrit: *Non est sanitas in carne mea.* ^{Ex-Psal. 37, 4.} pertus liberationem, & à nexibus liber cecinit: *Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.* ^{Psal. 115, 16.} Felix illa ægrotudo est, quæ hominem eximit à vinculis terrenarum rerum. Quæ autem hæc vincula sint, scribit Epist. 39. Augustinus: *Vincula huius mundi spe-ritatem habent veram, iucunditatem falsam; certum dolo-rem, incertam voluptatem; durum laborem, timidam quietem; rem plenam miserie, speciem beatitudinis inanem.* Graue iugum, & simul vinculum filiorum Adami est: vtrumque tunc præcipue homo experitur, cum lecto affixus ægrotat. Ægrotabat virgo Elisabeta, &, ut eius tradit historia, postulauit enixè à

CHRISTO, vt ab intolerabili vinculo languoris sui misericorditer eam absolueret. Respondit ei CHRISTVS: Cui venio, & absoluo te. Graue iugum mortalitatis humanæ, cum dixerit S. Ambrosius Sermonē 7. in Iob: *Tantis malis hæc vita repleta est, vt comparatione eius mors remedium putetur esse, non pœna.* Quisquis in terra degit, laborat, & ægrôtat, MACARIVM sibi non modo considerandum, sed etiam imitandum proponat. Consideret qualis genitus sit conditionis Adæ filius. *Primus homo de terra terrenus, qualis terrenus, tales & terreni.* quorum singulis comperit illa vox, *Adhæsit pavimento anima mea.* Consideret, qualis euadat is, qui vestigia sequitur venientis de cælo CHRISTI, vt cælestes nos omnes reddat. *Secundus homo de cælo est cælestis: qualis cælestis, tales & cælestes.* Primus ille è cruce auolauit, & in cruce & lecto iacentes ad volandum prouocauit. Cælestis MACARIVS est, qui sursum æger & sanus aspirat, & simul suspirat. MACARIVS imitator CHRISTI est: nos MACARII, sicut & ille CHRISTI, vt nullis nexibus, nullis terrenis vinculis detineri patiamur, quò minus superna affectemus. Præit MACARIVS, & vt illum sequatur patiens morborum & laborum, *cor suum dabit in similitudinem picturæ.*

Excitatio
ægrôtan-
tis.

1. Cor. 15,
47-48.

Psal. 118,
25.

1. Cor. 15,
47-48.

Ecli. 38,
28.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

Rex glorioſus nobiſcum in terra manſit, vt Virtus Est
chariſſia.
cū ſacram & cæleſtem percipimus Eucha-
riſtiam, non quæ ſuper terram ſunt, mōre morta-
lium, quæramus, ſed quæ ſuper cælum ſunt, im-
mortalium ritu affectemus: ac proinde facta iam
conſecratione, ſuſtollitur in altum Agnus, qui nos
ad cæleſtia vocat; &, ne deficiamus in via, ſacro
nos confirmat cibo, ad cuius eſum nos omnes mor-
tales excitat. *Venite ad me omnes, qui laboratis, & one-*
rati eſtis, & ego reſciam vos. Mortalem agebat Elias, Matth. 11,
28.
Vaticum.
3. Reg. 19,
4.
cū ſub vmbra iuniperi totus fatigatus ſuccumbe-
ret: verū cū myſticum panem Angelicis mani-
bus miniſtratum guſtaſſet, immemor mortalitatis
humanæ, de terra, in qua iacebat, ſurrexit, nec
quieuit, donec in montem Horeb aſcenderet.

Glorioſum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Avrū è terra gignitur, & tamen ſuo ſplendo- Honor aliis
artem be-
nè viuendi
di & mo-
riendi.
re refert cæleſtem Solem. Corona digni ſunt
aurea, qui cū è terra ſuam originem ducant, ter-
rena non ſapiunt; ſed ſapiunt illis cæleſtia, cū &
ipſi cæleſtes ſint. *Qualis cæleſtis, tales & cæleſtes.* Cū 1. Cor. 15.
48.
ſint

L 3

ſint

Quartium
Crucis
SINE RI
8

Ioan. 6.
59.Aurelia
mortalitatis.Extrema
verba morientis.Psal. 115,
17.

sint tales non naturæ conditione, sed sublimitate morum, aluntur cibo cælitus dato. *Hic est panis, qui de calo descendit.* Aluntur cælesti epulæ, ut inde vires acquirant ad rumpendos carnis nexus, quibus terræ inuiti affiguntur, semelque soluti ac liberi ad aureas aspirent coronas, quæ sunt in regno celorum laborantibus & ægrotantibus destinata. Sarcina mortalitatis humanæ, martyrium certè durum, sed dignum coronæ vitæ immortalis, qua soluta & libera anima ornabitur. Huius martyrij finem desiderans in extremo agone positus Eugendus Abbas, ac cælestis coronæ avidus, dicebat Monachis: *Parcat vobis omnipotens Deus, qui me tanta inæqualitate constitutum non permittitis corporeis vinculis iam exolui. Et idcirco rogo, si quid seni, si quid paternæ pietati præstatis, ne me retinete diutiùs, sed tandem transire permittatis.* Accedit & Nicolaus Tolentinas, qui assistenti sibi ministro, cum animæ & corporis instaret enodatio, adiurabat: *Vidè ne cesses pronuntiare in aures meas: Dirupisti Domine vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.*

Proferatur nunç in publicum sancti NESTORIS Episcopi exemplum; in quo, tamquam in præclarissimo speculo, fulget imago ferentis mortificationem & morbum.

EM.

10 *Ne te Nestora Nestor certato senectæ;
Vite, quam sequeris, præualet vna dies.*

Quartium
Lucis
E. PL
8

EMBLEMATICA IMAGO X.
S. NESTORIS EPISCOPI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS NESTOR, Episcopus sub Decio Sutin
14. Febr.
ex Marty-
rolog. Imperatore Deum vnum esse prædicauit,
& cultum inanium simulacrorum va-
num esse declarauit: quam ob causam de
mandato Præfidis Pollionis in crucem actus, æter-
nis annis æctus est. Mortales omnes NESTORIOS
annos viuere concupiscimus, & vt illos acquiramus,
necesse est vt carnem nostram crucifigamus. Assum-
ptum probat Apostolus, & tandem concludit: *Ergo Rom. 8,
fratres debitores sumus non carni, vt secundum carnem
12.
viuamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini;
si autem facta carnis mortificaueritis, viuetis.* Crucis
instar mortificatio carnis est, quæ mortalem in no-
bis hominem crucifigit, vt nouus homo immorta-
lis & æternus reuiuifcat. Totus viuus apparet in
cruce NESTOR Episcopus, veræ mortificationis spe-
culum, vt vel eius effigiem contemplantes nouerint Sympathia
Christi &
Nestoris
Artificum
propria
mortifica-
tionis. vitam in cruce esse. Vnde & CHRISTVS iam resusci-
tatus gestat in manu crucem, vt sine cruce vitam
immortalem esse non posse manifestet & ostendat.

M

CruX

CRUX MESTORIS, CRUX mortificationis.

Crux mortificationis, instrumentum Christi bene viuendi.

1. Pet. 2.

11.

*Excitatio
le. oran-
tis.*

Gal. 2. 20.

Gal. 6. 14.

NEgotium satis difficile, degerē in carne, & carnis ritu non viuere. Rem magnam postulat Petrus, cū dicit: *Objecro vos tamquam aduenas & peregrinos abstinere vos à carnalibus desideriis.* Hæc prima lex mortificationis est, cui duas alias adiungit S. Bernardus Sermone de Peregrino, mortuo, & crucifixo. *Felices, inquit, qui se præsentī sæculo nequam aduenas & peregrinos exhibent, immaculatos se custodientes ab eo. Abstineamus ergo à carnalibus desideriis, quæ militant aduersus animam, tamquam aduenæ & peregrinæ.* Peregrinus quippe via regia incedit, non declinat ad dextram, neque ad sinistram. Secūda lex mortificationis est, vt instar hominis mortui homo se gerat. Omnino felix mors, quæ sic immaculatum seruat, imò potius alienum facit ab hoc sæculo! sed necesse est, vt qui non uiuit ex se, uiuat CHRISTVS in illo. Hoc est enim quod ait Apostolus: *Viuo autem iam non ego, uiuit uerò in me CHRISTVS. quasi diceret, Ad alia quidem mortuus sum, non sentio, non attendo, non curo; si quæ uerò sunt CHRISTI, hæc uiuum inueniunt.* Tertia lex mortificationis est, vt hominem cruci addicat, quemadmodum Paulum addixit. *Audi igitur ipsum de hac tantæ altitudine non in se gloriantem, sed dicentem: Mihi absit gloriari*

gloriam nisi in cruce Domini nostri IESU CHRISTI; per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Non solum, inquit, mortuus sum mundo, sed & crucifixus, quod est ignominiosum genus mortis.

CRUX NESTORIS, CRUX ægrotantis.

CRUX NESTORIS, crux mortificationis est, nec ^{Instrumentum artis bene moriendi.} dubium, quin homo per morbos & ægritudines in eum statum reduci soleat, ut & aduenam & peregrinum, mortuum & crucifixum mundo se esse confideret. Refert NESTOREM in lecto, ut hunc eundem referat in æternitate. Qui morbo pulsatus CHRISTVM iam pulsantem per ægritudinem sentit, non tam moriturus, quam in æternum victurus, ad formam NESTORIS in lecto est, quemadmodum notat Gregorius Homil. 13. in Euang. Qui autem de sua spe & operatione securus est, pulsanti confestum aperit, quia latus Iudicem sustinet; & cum tempus propinqua mortis aduenerit, de gloria retributionis hilaris erit. Hac eadem cogitatione, cum æger esset Basiliius, se muniebat, quemadmodum Epist. 60. scripsit ipse: *Amplectenda enim tribulatio super tribulationem, spes super spem, adhuc modicum, adhuc modicum.* ^{Excitatio ægrotantis.} Ad istum modum alumnos suos Spiritus sanctus futurorum promissione recreare nouit. Post tribulationes enim se- ^{Isai. 10. 25.}

Quartium
Cruces
S. E. R. I.
8

quitur spes. Quae verè sperantur, è vicino subsequuntur.
 Nam etiamsi vniuersam hominum vitam quis obiecerit,
 breuissimum tamen est illius spatium respectu infiniti seculi,
 quod in spe nostra reconditum est. Ad nutriendam hanc
 spem occurrit aëro Patris instar NESTOR Episcopus,
 & monet vitæ lignum esse sacratissimum
 CHRISTI crucem, & hanc eandem esse, quam
 affectus morbo ipse in lecto doloris patitur. Dum
 cruciatur, considerare oportet, cruciatus esse vita-
 les, qui vitam æternam afferunt. Afferunt patienti,
 oranti, & deprecanti: Rex gloriose, qui mortifica-
 tus carne, viuificatus autem spiritu æternitatis adi-
 tum referasti, exaudi preces & gemitus ægrotantis,
 qui variis morbis mortificatur, vt sibi vitam acqui-
 rat. Hoc votum ægrotantis NESTORIS est, & pro
 voto suo è ligno vitæ vitam leget, si colat ipse pa-
 tientiam, quam coluit & seruauit NESTOR, cuius
 vel vna dies antiqui NESTORIS diuturnis præualet
 annis. Dies hæc æternitatis est, quam noctibus suis
 laboriosis virtute patientiæ transactis homo infir-
 mus promeretur: & ne meritum suum amittat, vel
 diminuat, fugiat omnem impatientiam, seruet om-
 nem tolerantiam; & vt illam semper seruet, semper
 illam inuiolatamque retineat; *Cor suum dabit in simi-*
litudinem picture.

Eccli. 38,
28.

Leua-

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus mortificatus carne, viuificatus <sup>virtus Eu-
charistia.</sup> autem spiritu, æternitatis aditum reserauit, & nobis æternæ futuræ vitæ pignus dedit & tradidit. Et quidem Eucharistia cum sit Caro & Sanguis CHRISTI, nec carnem nec sanguinem sapiat, efficit, vt qui particeps eius est in carne, nec secundum carnem uiuat. Quapropter, qui affectibus subnecientibus ac subiugandis laborant, recurrant ad Eucharisticum Agnum, acceptent sibi factam oblationem, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* ^{Math. 11, 28.} Contendimus, dum viuimus, superbiam vitæ mortificationis gladio vincere ac superare, nec quidem possumus hanc victoriam comparare, nisi adsit Eucharistia, cuius tanta virtus est, vt ^{viaticum.} qui illam dignè sumat, non sibi, sed Deo uiuat, non Deo, sed sibi moriatur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Cum Rex gloriosus onere crucis grauatos & afflictos <sup>Honey alit
artem be-
nè uiuen-
di & mo-
riendi.</sup> vocat ad refectionem, vocat ad mensam, in qua non solum porrigitur Eucharistia, sed etiam coronæ & corollæ proponuntur & offeruntur

M 3

iis,

*Aurea
mortifica-
tionis.*

is, qui non erunt persequi se, afficere se, martyrio, & pretio mortificationis suæ æternam immortalitatem mercari. Reformatur hinc imago cordis & animæ voluptatum abnegatione, & carnis maceratione, in cuius studio & exercitio corona vitæ æternæ fabricatur. *Solus CHRISTVS*, vt lib. 10. in Luca cap. 9. affirmat Ambrosius, est plena imago Dei, propter expressam in se paternæ claritudinis imitationem. *Iustus autem homo ad imaginem Dei est, & propter imitandam diuinæ conuersationis similitudinem mundum hunc Dei cognitione contemnat, voluptatesque terrenas verbi perceptione despiciat, quo alimur in vitam. Vnde & Corpus CHRISTI edimus, vt vitæ æternæ possimus esse participes. Non enim victus & potus nobis præmij loco spondetur & honoris, sed communicatio gratiæ cælestis & vitæ. Vitæ cælestis & diuinæ gloriæ avidus ibat ad crucem NESTOR, & cum esset crucifixus, tamquam e cathedra docebat, & dicebat: Filioli, stabilis sit nostra confessio ad Deum. Compatiamur ei, vt conglorificemur. Et cum dixisset, Amen, obdormiuit & quieuit.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti ASTII Episcopi exemplum; in quo, tamquam in præclarissimo speculo, ferentis amoris & morbi flammæ conspicitur.

EM.

11 *Dia mihi penitas populatur flamma medullas :
Parce rogis, potero, tortor, amore mori .*

Quartium
Cicis
E PL

EMBLEMATICA IMAGO XI
S. ASTII EPISCOPI CRUCIFIXI
EXPLICATA.

ANCTVS ASTIVS Dyrrachij vrbis Episcopus, Imperatore Traiano primò cruci affixus est, flammis deinde addictus, ne crux deesset igni, nec cruci ignis deesset.

Flamma amoris diuini ligno crucis alitur, lignumque sacrae crucis flammis charitatis ardescit. Crux amoris, & amor crucis, miro sibi modo respondent.

Fortis est vt mors dilectio. Similis morti est, quæ per crucem Martyri infligitur. Confirmat hoc ipsum Gregorius Homil. II. in Euangelia. Rectè per Salomonem dicitur, Fortis est vt mors dilectio; quia videlicet sicut mors corpus interimit, sic ab amore rerum temporalium aeternæ vitæ charitas occidit. Nam quem perfectè absorbuerit, ad terrena foris desideria insensibilem reddit.

Pendens ASTIVS è cruce, & ad pedem crucis flamma, consonant inter se, & simul indicant, vt quemadmodum interimit corpus crux, sic etiam ignis caelestis amoris mundanis affectibus animam emortuam reddit. CHRISTVS ipse sic crucifixus est, vt amorem suum ostenderet: sic amorem suum

N

osten-

Martyrol. Roma. 17. 1. 1. 1.

Cant. 8, 6.

Sympathia Christi & Astij Av- tis sum ferendi flagmas amoris.

Quarunt
crucis
S. ASTII
8

ostendit, vt crucifigretur, quoniam nos omnes dilexit. Ad pedem crucis ASTII excitat ignem torroꝝ & quidem flamma charitatis flatu tribulationis accenditur. Ad hoc igitur speculum patiens se amator componat.

CRUX ASTII, CRUX amoris.

*Crux amoris, in-
st. mentem
tum artis
bene vi-
uendi.
Ephes. 3,
17.*

Similes nos omnes ASTIO esse cupit ac perit Paulus. *In charitate radicati, & fundati, vt possit comprehendere, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum.* Quid hinc lateat, detegit Augustinus in Psalm. 103. Fortasse crucem Domini significat. Erat enim latitudo, in qua porrectæ sunt manus; longitudo à terrâ surgens, erat totum corpus infixum; altitudo, ab illo innexo ligno sursum, quod eminet; profundum, ubi erat crux, & ubi spes omnis vitæ nostræ. Paulus ipse radicatus & fundatus erat in charitate, & simul affixus cruci, dicebatque: *Quis nos separabit à charitate CHRISTI? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* (sicut scriptum est: *Quia propter te mortificamur tota die, aestimati sumus sicut oves occisionis.*) Mortificabatur tota die, quoniam tota die diligebat: Et quidem amoris crux sic firmiter amantem tenebat, vt ab ea nulla posset vi diuelli. *Certus sum enim, ait Paulus,*

*Excitatio
laboran-
tis.*

*Rom. 8,
35.*

*Psal. 43,
27.*

*Rom. 8,
38.*

quia

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 99

quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quae est in CHRISTO IESU Domino nostro. Ignis non accenditur sine labore; nec sine labore diuinus excitatur amor. Hinc sanctae memoriae Syncletica in Apophthegm. Patrum: *Qui ignem accendere volunt, prius fumantur, & ex fumi molestia lacrymantur.* Ita & nos oportet diuinum ignem cum lacrymis atque laboribus in nobis ipsis accendere. Etenim iuxta tritum sermone prouerbium, *Absque labore & dolore non uiuitur in amore.* Crux igitur amoris crux ASTII est, qui cum diuino Ignatio exclamat: *Amor meus crucifixus est.* & cum diuo Paulo, diuino isto amore captus & virtutis ecclasticæ particeps factus, ait: *Viuo ego iam non* Galat. 2, 20, *ego, uiuit uero in me CHRISTVS:* tamquam uerus amator & qui excessit è se Deo, & iam non uitam suam, sed amati tamquam uehementer dilectam uiuens. Hoc utique modo primi illi diuini amoris praeceptores pro CHRISTO quotidie morientes, testificabantur, uti par est, & sermone & opere se nil aliud nosse neque diligere præterquam CHRISTVM, eumque crucifixum.

CRUX ASTII, CRUX ægrotantis.

Instrumentum artis bene moriendi.
Cant. 2, 4.

Felix lectus ægritudinis, cui adiangitur amor diuinus, vt qui febribus ardet, ardeat magis diuino amore, & dicere queat, *Amore languo.* Qui sic affigitur lecto, vt amanter ægritudinem patiatur, similis est ASTIO Episcopo, quem facta CHRISTI charitas cruci suæ adiudicauit, damnauit morte; & dum tormentis affligeretur, infensilem Martyrem reddidit. Reddit & ægrum, qui tactus sublimi affectu exulat ipse à se, & acerbos dolores non sentit, nec curat. *Sed neque hoc mirum* (vt loquar cum Bernardo Serm. 61. in Cantic.) *si exul à corpore dolores corporis non sentiat. Neque hoc facit stupor, sed amor. Submittitur enim sensus, non amittitur. Nec deest dolor, sed superatur & contemnitur.* Ad hunc amorem allicere conatur ægrotum S. Augustinus Tract. de Visitat. infirmor. Serm. 1. *Si igitur Deum diligis, disciplinam Dei te flagellantem diligis, flagellum Dei sustines. Tussis laboras, pulmone deficis, cibum stomachus respuit, phthisis decoqueris, dysenteria sauciaris, multimodo morborum genere afficeris? sed hæc, si oculum habes, si cordatus es, Dei dona sunt. Quidquid Midas tangebatur, in pretiosum aurum vertebatur, quemadmodum narrat fabula. Hoc autem verissimum est, vt quidquid graue*

Excitatio ægrotantis.

amator

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. IOI
amator diuinus tangit, licet aliàs malum sit, totum
vertatur in bonum. *Diligentibus Deum omnia coope-* Rom. 8,
rantur in bonum: vt & morbi & infirmitates, quibus
pulsantur, beneficiorum loco accipiantur. Dilige-
bat Andreas Deum, & eius amor crucem illam, cui
fuerat adiudicatus, bonam reddebat: vnde & ipse
exclamauit, *O bona crux!* Bona crux est, cui diuini
amoris ignis accedit: accessit & cruci ASTII, & id-
circo mala censenda non est, nec malus censendus
lectus, nec morbus, cui flamma sacrae dilectionis
adiungitur. *Charitas patiens est, benigna est,* & qui 1. Cor. 13,
tactus amore laborat, & non valet, cultor patienti-
ae existat, vt referat in cruce ASTIUM, qui tole-
rantiam cum igne amoris coniunxit: coniunxerat
antea Rex gloriosus Martyrum CHRISTVS. Ne se-
paret aeger, quae Deus simul connexuit: *Cor suum da-* Eccli. 38,
bit in similitudinem picturae. 28.

Leuamen labdrantis & aegrotantis.

Rex gloriosus, cum dilexisset suos, qui erant in Ioan. 13, 1,
mundo, in finem dilexit eos, auctor & institutor Virtus Eu-
chарistia.
venerabilis Sacramenti. CHRISTVS tunc temporis
ardebat intus amore, & quodammodo se leuauit
ac recreauit, cum foras flamma charitatis erupit,
& sacram Eucharistiam condidit. Hoc sibi leua-
men

men exoptabat sponsa CHRISTI, cum dicitur
Cantic. 2, 5. *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia
amore languo.* Ad hos Eucharisticos flores; & myrri-
ca mala languentes amore vocantur, & quidem

Matth. 11
28.

CHRISTO: *Venite ad me omnes, qui laboratis, &
onerati estis, & ego reficiam vos.* Facebant ex hoc con-
uiuio qui amare nesciunt; conuiuium enim amo-
ris est. vnde Sponsa Cantic. 5, 1. *delibuta gaudio di-
cit: Comedi fauam cum melle meo, bibi vinum meum
cum lacte meo: comedite amici, & bibite, & inebriamini
charissimi.* Accersit amicos & charissimos, vt par-
ticipes sacrorum mysteriorum fiant, & Agnum
paschalem sumant. Monet vt comedant, bibant,
& inebrientur. Laudabilis ebrietas venerandi Sacra-
menti est, cum ita hominem possidet, vt extra se il-
lum constituat, & immemorem sui reddat. Habet
hanc vim Eucharistia, vt hominem diuino accen-
dat amore, & semel accensum sursum ferat, sur-
sum trahat humanarum rerum immemorem, me-
morem diuinarum. Felix ebrietas, quæ suæ infirmi-
tatis oblitam inflammat animam, vt virtute accepti

viaticum. Viatici magnos animos concipiat ad pugnam, &
luctam cum hoste & morte futuram?

Glo-

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

IN ardentis ignis formam ardet & ignescit amor, Honor alit
ardere be-
ne viuca-
ti & m-
riendi.
ignescit & fulget aurum, ex quo corona construi-
tur danda pro meritis iis, qui flammam diuinæ cha-
ritatis patiuntur more **ASTI**, & Augustini, qui
cruci amoris affixus, & simul eius ardore accensus,
cap. 18. Meditationum, postquam dixit: *Tu es Deus
meus, panis meus viuus, Sacerdos meus in æternum, dux
meus ad patriam; constitutus in eius præsentia sub-
iungit: O splendor paternæ gloriæ, qui sedes super Cheru-
bim, & intueris abyssos, lumen veridicum, lumen illu-
minans, lumen indeficiens, in quem desiderant Angeli pro-
spicere! Ecce cor meum coram te est: discute tenebras
eius, vt amoris tui claritate plenius perfundatur. Da mi-
hi Deus meus te, redde mihi te: en amo te; & si parum
est, amem validius. Non possum metiri, vt sciam quan-
tum desit mihi amoris tui ad id quod satis est, vt errat
vita mea in amplexus tuos, nec auertatur, donec absconda-
tur in abscondito vultus tui.*

Hanc patiebatur crucem S. Franciscus noster Xa-
uerius, magnus, & ita augustus amator, vt clama-
ret: *Sat est Domine, sat est.* nec diceret cum Augu-
stino: *Non possum metiri, vt sciam quantum desit mihi
amoris*

amoris tui ad id quod satis est, vt currat vita mea in amplexus tuos? Mensis est magnitudinem crucis suæ & esse satis putabat, vt in amplexus diuinis rueret & corrueret, & de manu Omnipotentis in cælis aurea corona & aureola feruens amoris Martyr coronaretur. Et quidem coronatus est. Nec quidem
 1. Cl. 13, 51. contra nobilem conditionem charitatis, quæ non querit quæ sua sunt, appetentia cælestium coronatum est, ceterum nihil velit & quærat extra Deum, quæ Sanctorum omnium corona est. Ad hanc coronam trahebat amoris ignis sanctam Austrebertham virginem, quæ in lecto iacens clamabat: *Ecce ego ad te venio quem amavi, ad te propero quem desideravi, ad te sitio peruenire, quem semper ardentissimo amore dilexi: in te spero, non confundar: tu meum suscipe spiritum in pace sempiterna, ne aduersum me proualeant inimici iacula.*

Aureola
 corporis
 amoris.

Extrema
 verba morientis.

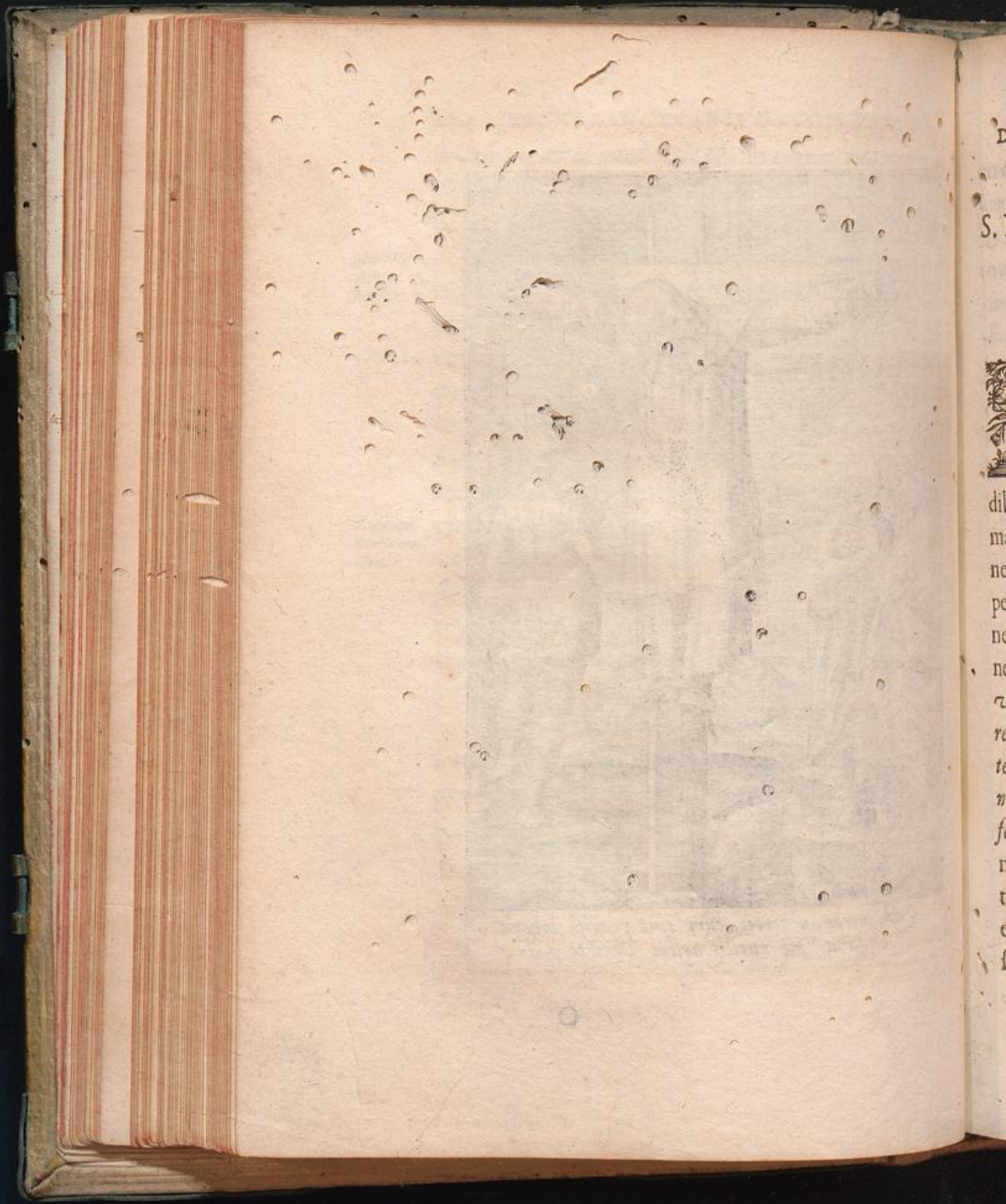
Proferatur nunc in publicum sancti PETRI Episcopi Damasceni exemplum; in quo, tamquam præclarissimo exemplo, scægali tollendi & morbi accipiendi forma conspicitur.

12. *Quid moror in terris, cum sint præcisâ laboris
Organa ? me rutilis asfere Christe polis.*

Quartium
Lucis
S. E. P. I.

8

EMBLEMATICÀ IMAGO XII
S. PETRI EPISCOPI DAMASCENICRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS PETRVS Episcopus Damascenus, amputatis manibus, pedibus, linguaque simul auulsa, à Principe Agarenorum in crucem sublatùs est. Sine pedibus cælum ingreditur, sine manibus accipit palmam, sine lingua loquitur Deo, & monet nos omnes, vt & manus & pedes præcidamus, si fortè impediunt, quò minùs in cælum veniamus. Huc pertinet, quod frater Ægidius discipulus S. Francisci monebat: *Si vis benè & acutè cernere, erue tibi oculos. Si vis audire perfectè, obtura aures, vt sis surdus. Si vis rectè & præclarè loqui, præcide tibi linguam, vt obmutescas. Si vis probè efficere omnia opera tua, amputa manus tuas. Si cupis esse membris omnibus integer & perfectus, mutila ea.* Hoc ipsum est, morè PETRI Damasceni, mysticè carnem propriam crucifigere. Præterea crux satis grauis est, in eum statum hominem esse redactum, vt coniunctos sibi amicos teneatur à se repellere, si velit regnum cælorum sibi promereri.

O 2

Quam-

Martyrol.
Menolog.Quartium
Crucis
S. Petri

Luc. 14.
26.

Quamobrem CHRISTVS charorum omnium renuntiationem cum laboriosa cruce coniunxit. Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Pars arboris abscissa crux est, & hæc arbori, terræ, radicibusque renuntiat, ut fiat crux; & quisquis se ad formam crucis componit, debet abnegare parentes, propinquos, omnes charos & amicos. Sic PETRVS Damascenus suadet, persuadet item CHRISTVS, qui passioni iam propinquus abire permisit Apostolos, amicos nimirum suos, & in passione sua religiosus cultor silentij, valedixit Matri & Ioanni, suisque se charis pignoribus orbavit & priuauit.

Sympathia
Christi &
Petri Da-
masceni
Artificum
vitandi
scandali.

Ioan. 19,
26.

CRUX PETRI Damasceni, Crux scandali vitandi.

Crux vitandi scandali, instrumentum artis bene viuendi.
Matth. 18, 8.
Excitatio laborantis.

STATIS magna crux censenda est, quam Redemptor noster iniunxit, & simul apposuit, cum dixit: Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscide eum, & proiice abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem, vel claudum, quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem aeternum. Quanta crux ista fit, exponit in hunc locum Hieronymus. Igitur omnis truncatur affectus, & vniuersa propinquitas amputatur.

tatur, ne per occasionem pietatis vnusquisque credentium
 scandalo pateat. Si ita est tibi coniunctus, vt manus, pes,
 oculus, & est utilis atque sollicitus, & acutus ad per-
 spiciendum, scandalum autem tibi facit, & propter disso-
 nantiam morum te pertrahit in gehennam, melius est, vt
 & propinquitate eius, & emolumentis carnalibus careas,
 quam dum vis lucrifacere cognatos & necessarios, causam
 habeas ruinarum. Accedit & Augustinus libro de Sa-
 lutar. docum. cap. 22. Amicus est, oculus est, manus est,
 amputa, & proiice abs te. Noli consentire. Membra et-
 iam nostra in corpore nostro confusionem faciunt. Unitatis
 coniunctione viuunt, & connexionem inuicem connectun-
 tur: vbi dissensio, ibi morbus & vulnus est. Accedit &
 Cyrillus lib. 12. in Ioannem cap. 22. Discimus quando
 tempus ad certamina vocat, ne si etiam qui charissimi no-
 bis sunt, prohibeant, turpe forsan putantes, mentem vl-
 lo modo illis adhibeamus. Non enim à satanà differt, qui
 scandala ponit, & quibuscumque modis à recta sententia
 homines seducit. Quod etiam CHRISTVS ostendere vide-
 tur. Si oculus, inquit, dexter scandalizat te, erue eum, ^{Math. 5.}
 & proiice abs te. Quod enim à felicitate nostra nos semo-
 uet, etiamsi amicitie lege nobis coniungitur, etiamsi natu-
 ra ipsa & sanguinis proprietate copulatur, non nostrum,
 sed alienum & hostile putandum est.

CRUX PETRI Damasceni, Crux
ægotantis.

*Instrumen-
tum artis
bene mo-
riendi.*

CUM morbus ingruit, & vsum manuum, pe-
dum, & linguæ impedit, PETRI Damasceni
instar lecto affigitur ægotus. Quòd si æger mani-
bus, pedibus, & lingua labi consueuerit, soletur se
ipsum, cum videat peccandi instrumenta & organa
defecisse. Cum manus & pedes deficiunt laboranti
podagra & chiragra, si lecto fixus inhæreat, redac-
tus ad eum statum est, in quo PETRVS Damasce-
nus depingitur. In hoc ipso statu erat Gregorius
Magnus, sicut & ipse scribit lib. 7. Epist. 127. *Pecca-
tis meis exigentibus, ecce iam vñdecim menses sunt, quòd
valde rarum est, si de lecto aliquando surgere potuero.
Tantis enim podagræ, tantisque molestiarum doloribus pre-
mor, vt vita mea mihi grauissima pœna sit. Quotidie enim
in dolore deficio, & mortis remedium expectando suspiro.*
Redactus ad hanc necessitatem infirmus, cum ia-
ceat in lecto, corporis orbatus functionibus, nec
se, nec statum suum despiciat, sed audiat Ambro-
sium lib. 1. de Iacob & vita beata, cap. 8. *Sed forte
aliquis putet, ægritudinem atque imbecillitatem corporis
impedimento esse ad perfectionis munus implendum, et
quòd non possit opera manuum vlla factaque prodere.* Ve-

*Excitatio
ægotan-
tis.*

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. III

rum ea sibi iustus impedimenta esse non sentiet, imò etiam
rum, qui illa mirabiliter defleat, corripiet, & quasi
ignauum arguet, quòd plus in corporis vsu, quàm in ani-
me virtute constituat. Elucebat hæc virtus in Bernar-
do affixo lecto; qui cum extremè agrotaret, ne ce-
teris scandalo esset, mori malebat. *Viure*, inquit,
erubesco, quia parum proficio: *mori timeo*, quia non sum
paratus: malo tamen mori, & misericordia Dei me com-
mittere & commendare, quia benignus & misericors est,
quàm de mala mea conuersatione scandalum facere. Discat
ager mori potius quàm scandalum dare: discat &
orare: Rex gloriose, cuius crux diligentibus legem
tuam scandalum non est, hanc mihi gratiam con-
cede, legem & crucem amanti, vt corporis ægritu-
do quam patior, tollat & abscindat omnia offen-
dicula, quæ salutem animæ impediunt. Quisquis
hoc in votis habet, componat se ad formam PE-
TRI, qui legem de scandalo laram religiosè serua-
uit, & seruandam è cruce docet; docet & patien-
tiam, quæ necessaria est iis, qui cum ipso laborant
& agrotant.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus nec manus, nec pedes, nec lin-
guam ad vindictam in cruce habuit, & idem
Agnus

*Virtus Eu-
charistia.*

Agnus nec manus, nec pedes, nec linguam videtur habere consecratus in Eucharistia: ad leuamen superiorum suorum, qui propter custodiam legis huiusmodi membrorum usu sese priuant, & eorum functionem patientes in lecto non exercent. Hoc

Matth. 11,
28.

vocat CHRISTVS cum dicit: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Et quidem iacens in lecto homo nec pedes habet nec manus, vt teadat in cælum, & illud apprehendat. Succurrit eius indigentiae CHRISTVS, qui post sumptum iam

Viaticum.

Viaticum exierit è sacra Hostia pedes illos sacrosanctos, quibus in cælum ascendat, manus, quibus illud capiat, ac fortiter teneat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae,
Aurea & aureola corona.

Honor alit
artem be-
ne viuendi
& moriendi.

GLoriosus Rex, qui propter vitandum scandalum, scissionem pedum & manuum, priuationemque visus ordinauit & intimauit, meminit remunerationis futuræ in cælis, cum dixit in Evangelio: *Bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel claudum, quam duas manus vel duos pedes habentem, mitti in ignem æternum.* Bonum quidem PETRO est se in cælesti patria præsentare, pro cuius amore & defensione permisit se manibus pedibusque truncari. Deco-
rum

Matth. 18,
8.

cum satis est pro patria similia pati; pro cælo &
 regno Dei eiusmodi iacturam facere, multò glorio-
 sius est. Terrena patria decorare potest eos, qui pe-
 dum & manuum detrimenta propter ipsam subie-
 runt, reparare tamen & restaurare minime potest:
 cælestis verò patria magna cum gloria factas pro se
 iacturas omnino tollit, & membra amissa reddit ac
 restituit. Nouerat hanc gloriosi Regis virtutem puer
 ille Machabæus, qui iussus extrahere linguam, &
 manus extendere, vt carnificis gladio amputarentur,
 linguam postulatus citò protulit, & manus constanter ex-
 tendit, & cum fiducia ait: E cælo ista possideo, sed pro-
 pter Dei leges nunc hæc ipsa despicio, quoniam ab ipso me
 ea recepturum spero: ita vt Rex, & qui cum ipso erant,
 mirarentur adolescentis animum, quòd tamquam nihilum
 duceret cruciatus. Ad stuporem etiam hostium nihil
 tormenta curabat, cum sciret pati se pro cælo &
 Deo, cuius potentia erant cum magno fœnore
 membra perdita refarcienda. Hæc fortis ac valida
 meditatio & cogitatio est, qua patiens in ipsa se-
 ctione membrorum despiciet cruciatus, despiciet
 & amicos, notos & propinquos, expectans plenam
 & plenariam compensationem cum ingredietur ad
 vitam, & ad vitæ simul coronam admittetur. Hac
 spe & expectatione suffultus cum Laumarus Abbas

2. Machab.
7. 10.

At vola
tollentis
ex se scan-
dala.

P

affi-

affixus lecto, & priuatus suorum membrorum vlti-
 bus esset, in extremis affirmabat: *Ego letus sum an-*
imo, ineffabilem Dei misericordiam appello, vt ianuam pi-
tati suae velit mihi patefacere, meamque spem & expecta-
tionem certa promissionum suarum remuneratione solari.

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti CLEMEN-
 TIS Episcopi & sociorum exemplum; in quo, tam-
 quam in praclarissimo speculo, ferentis zelum &
 morbum forma conspicitur.

13. *Cladescant alij manerosa stragis aceruo:
Vobis perpeſſa gloria morte venit.*

Quartium
Lucis
E PL

8

• P

S.

G

mi
cto
tib
qu
lit
H
ni
te
b
m
D
A
k

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. II 7

EMBLEMATICA IMAGO XIII.
S. CLEMENTIS EPISCOPI
ET SOCIORVM PHENGONIS
ET EVCARPI CRUCIFIXORVM

EXPLICATA.

LEMENS, Agathangelus, & socij pro confessione IESV CHRISTI, dominante Maximiano, protrusi in calcis vitæ fornacem; custodia militari seruabantur. Aderant in militari cohorte PHENGON & EVCARPVs, qui sanctorum Martyrum verbis & miraculis attracti, partibus CHRISTI adhererunt. Quam ob causam uterque crucifixus est, & uterque zelo accensus commilitones suos in partes CHRISTI trahere conatus est. Hoc signum, hoc argumentum perfectæ conuersionis est, vt qui reuocatus à Deo piissimo fuerit, ceteros reducere ad Deum conetur. Audiamus Ambrosium lib. 2. de Pœnit. cap. 6. *Subiiciamus nos Deo, vt non subditi simus peccato, & tanta fiat conuersio, vt qui Deum non agnoscebamus, ipsi eum iam aliis demonstramus.* Ardebant CLEMENS & Agathangelus in fornace illa calcaria, non tam visibili quàm inuisibili flam-

P 3

ma,

*Martyr.
Menolog.*

Quartium
Crucis
EPI

ma, quā zelator animarum Paulus flagrabat, cum
 2. Cor. 11, diceret: *Quis scandalizatur, & ego non vrer?* Diuinus
 29. hic ignis in CHRISTI pectore ardebat: *Zelus domus
 Sympathia tua comedit me.* qui & dicit: *Ignem veni mittere in ter-
 Christi & ram, & quid volo nisi vt accendatur?* Accensus est in
 Martyr. di. A. P. cum
 zeli seren. di. P. sal. 68, CLEMENTE & Agathangelo, qui Deo PHENGVM &
 10. EVCARPVM pepererunt. Quales patres, tales & pro-
 Luc. 12, les euaserunt flagrantes & ardentes zelo conuer-
 49. sionis animarum, quæ contra ipsum Deum milita-
 bant, & pro Deo iam conuersæ decertarunt, & di-
 uini zeli speculum illustrarunt.

CRUX PHENGONIS & EVCARPI, CRUX zeli animarum.

Crux zeli animarum, instrumentum artis bene viuendi.
 Excitatio laborantis.

Zelator conuersionis animarum suam portat
 crucem, & cruciatur, dum mores peccatorum
 sustinet, & dum amore tractus ipse, errantes homi-
 nes à perditionis via retrahere contendit. In hanc
 ipsam sententiam CHRISTVS loquitur lib. 4. Reue-
 lat. cap. 129. S. Birgittæ, concluditque post multas
 Ergo, qui ardua vincere proponit, attendat ad tentationes
 suas, & caueat ne per inordinata desideria minuatur Dei
 zelus, quia toto desiderio & zelo diuino, & cum omni pa-
 tientia currendum est ad peccatrem, opportunè & impar-
 tunè, vt conuertatur, & vbi iustus nihil proficit loquen-
 do,

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 119

do, vel admonendo, ibi zelus est exercendus, & rationum-
que instantia continuanda. Conditionem zeli huius
CLEMENS & Agathangelus in sua calcaria propo-
nunt, & quasi exponunt verbis Ambrosij Serm. 18.
in Psalm. 118. Zelus charitas est. Denique *valida est* ^{ant. 6.}
*sicut mors charitas, durus sicut inferi zelus. Durus ze-
lus, quem vita huius nulla vincit illecebra. Durus zelus
inferi, per quem peccato morimur, ut viuamus Deo. An-
geli quoque sine zelo nihil sunt, & substantia sue amit-
tunt prerogatiuam, nisi eum zeli ardore sustentent. Du-
rus zeli ardor, qui & Angelos & Agathangelos ac-
cendit. Facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos* ^{Psal. 103,}
ignem vrentem. Talis & minister Paulus erat, de quo
lege Augustinum lib. 7. de Verbis Domini Serm. 26.
*Pugnat ergo pro omnibus, zelatur omnes Dei zelo, accen-
ditur pro omnibus, & inflammatur pro iis qui extra le-
gem sunt, & pro iis qui in lege sunt, Magister gentium.*

CRUX PHENGONIS & EVCARPI, CRUX
ægotantium.

PHENGON & EVCARPVS teneri & infirmi adhuc <sup>Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.</sup>
in fide crucibus adiudicantur, quorum salutem
curantes CLEMENS & Agathangelus, viuâ calce com-
buruntur. Testatur exterior ignis charitatem inte-
riorem, quo flagrabant in crucifixos infirmos. Hæc
lex

Quartium
Crucis
E. P. I.
8

lex summae charitatis est, vt cum ipse male habeat, decumbas in lecto, & labores, immemor agritudinis tuae fratrum aegrotantium curam habeas, feruenter & ardentem eorum valetudinem procures. In morbi & infirmitatis fornace Timotheum Apostolus esse volebat, cum laborare eum fineret, diciturque: *Modico vino vtere propter stomachum tuum & frequentes tuas infirmitates.* Causam reddit Chrysostomus Epist. 4. *Nec ipse morbum profligauit is, qui mortuos ad vitam reuocabat, verum eum in morbi fornace vesari permisit, quod amplissima libertatis & fiducia operibus hinc ipsi cogentur.* Quisquis ad hunc statum redactus est, in fornace CLEMENTIS & sociorum se esse consideret, & zelator salutis animae suae lubens ac volens ardores febriles patietur.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

Virtus Eucharistia.
Mat. h. 11,
28.

Rex gloriosus zelo salutis alienae flagrans & laborantes vocat ad se, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Hoc valde mirabile est, quod cum sit sub panis & vini formis fornax caelestis ardoris, is, qui sumit Eucharistiam, in aestu flagrantis zeli diuinam temperiem sentiat. Eucharisticus quippe ignis illuminans est, non comburens. *Lucerna eius est Agnus.* Agnus est,

Apoc. 21,
23.

est, dum consecrat & consecratur nocte suprema in
 cenaculo, quo tempore simul & loco summum
 animarum zelum cum summa suauitate coniun-
 ctum ostendit. Et quidem verba consecratoria, quid-
 nisi zelum sonant, cum mysticum Agni corpus, &
 pretiosus eius Sanguis, pro culparum humanarum
 remissione consecrentur. Ritè ac rectè verba conse-
 crationis non elata voce, sed submissa proferuntur,
 vt vel ex ipso vocis sono diuini zelatoris mansuetu-
 do magis innotescat, magis pateat. Cum caelestis
 Agnus Dei seipsum tunc temporis dederit per sacri
 formam Viatici, & in eo salutis humanæ ardentem
 suum zelum ostenderit, quisquis hunc ipsum com-
 meatum moriturus accipiat, expendat, & perpen-
 dat quantam de animâ sua seruanda CHRISTVS ha-
 buerit semper curam, & tunc maximè habeat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 Aurea & aureola corona.

Cum species quædam martyrij sit passio diuini
 Cæli, quisquis æmulator est, cogitet de præmiis,
 cogitet de coronis, quæ decretæ in cælis sunt Mar-
 tyribus per ignes & flammâs in caeleste regnum
 migrantibus. Meminerit magni zelatoris Eliæ, qui
 totus in igne erat, & viuum martyrem agens ad

Q spe-

speluncam se recepit, & in eius sepulchro & ca-
 uca se occultauit, cum rogatus quid ibi ageret,
 3. Reg. 19, respondit: *Zelo zelatus sum pro Domino Deo exerci-*
 10. *tuum.* Viuus hic martyr, qui paulò ante cibo typico
 fuerat recreatus, vidit in monte specimen celestis
 gloriae, cuius mirabili contemplatione magnos
 concepit animos, ut magis ac magis zeli diuini ar-
 doribus animam suam exponeret: cum tamen ante
 1. Reg. 19, 4. *propositam sibi gloriam petiuit anime suae, ut mor-*
retur. Non petebat Elias post visum primum iam
 mori, ulterius pati appetebat. Hoc ipso spiritu du-
 ctus, cum esset in extremis vicinus gloriae Martini,
 dicebat Deo: *Si adhuc populo tuo sum necessarius, non*
recuso laborem, fiat voluntas tua.

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti LIBERATI
 Abbatis & sociorum exemplum; in quibus, tam-
 quam præclarissimo speculo, transitus mundi &
 morbi forma conspicitur.

14. Cedat sepositas Argo qua vexit in oras :
Hæc pinus cæli vos statione locat.

Argonautæ
Pinus
Cæli
8

ca
erec
cero
pico
lelli
gnos
i ar
ante
more
iam
a du
inus
non
RATI
tam
di &
EM

EMBLEMATICA IMAGO XIV.

S. LIBERATI ABBATIS, ET

SOC. CRUCIFIXORVM

EXPLICATA.

ARTHAGINÈ sub Hunerico tyranno
LIBERATVS Abbas, BONIFACIYS Dia-
conus, SERVVS & RVSTICVS Subdiaco-

Victor in
Hiflor.
VVadalor.
Martyrol.
Roman.

ni, & MAXIMVS puer, in naui cruci-
fixi sunt, at naui adiecto igne, vt omnes pariter
concremarentur. Admotus ignis diuinitus extinctus
est, carnifices verò, igne furoris accensi, remorum
ictibus Martyres contriuerunt & maclarunt. Sacri-
ficium hoc Pontificale est quod Abbas celebrat: af-
sistunt ministri Sacrificio, & ipsi sacrificantur. Ne-
mo sine naue mare nauigat, nemo sine cruce transit
mundum, & appellit in portum. Cælestem patriam
olim eminus mortales contemplantur, & aspi-
cientes à longè illam salutabant. Ignis & aqua si-
mul interiacebant, & accessum in cælum impedia-
bant: hinc dolor, hinc gemitus. Venit CHRISTVS
in mundum, de rate ac cruce prouidit, qua nobis
in cælum viam aperiret. Fauet dictis Augustinus
libro de Opere Monach. cap. 31. *Sanè omnibus, nobis*

Sympathia
Christi &
martyrum
Aosificum
transitus
mundani
ferendi.

Et vobis pro nostro gaudio & officio laborantibus, et
Ha est via in labore & arumna, Et tamen in spe gauden-
tibus iugum eius leue est, & sarcina leuis; qui nos voca-
uit ad requiem, quò prior transitum fecit à conuale plora-
tionis, vbi ipsemet sine pressuris non fuit. CHRISTVS
ignem pariter & aquam tribulationum passus est, &
liber vel inter mortuos euasit, & fecit liberos, non
crucifixos, modò, sed etiam cruciferos suos, qui por-
tum in cæli tenentes, Liberatori suo canentes ce-
leuma, dicunt: *Transiimus per ignem & aquam, &
eduxisti nos in refrigerium.*

Psal. 65,
12.

CRUX LIBERATI & sociorum, CRUX
transitus mandani.

Cruce
transitus
mundi, in-
strumen-
tum artis
benè vi-
uendi.

Matth. 3,
17.
Matth. 4,
1.
Excitatio
laboran-
tis.
Rom. 8,
14.

Psal. 142,
10.

CVm CHRISTVS in Iordane esset Filius à Pa-
tre proclamatus, Hic est Filius meus dilectus, in
quo mihi complacui, consequenter addit Euangelista:
Ductus est à Spiritu in desertum, vt tentaretur à diabolo.
Duxit illum Spiritus ad ieiunia, ad tentationes &
labores. Hæc est Dei filiorum conditio, vt quò Spi-
ritus sanctus eos trahit, eò pergant. Qui spiritu Dei
aguntur, ij sunt filij Dei. Navis vento agitur & agita-
tur, & navis instar à diuino Spiritu sancti viri mo-
uentur & impelluntur. Sanctus planè vir, qui dice-
bat: *Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam.*
Deducet

Deducet me, inquam, in portum per maria; per fluctus, per tempestates. Per fluctus: *Ommes fluctus tuos induxisti super me.* Per tempestates: *Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.* Sic itur ad altra. Committamus nos mari, fluctibus & tempestatibus, vt & in portu cantemus: *Transiuimus per ignem & aquam.* Rubrum mare rubore suo ignis colorem præ se ferebat, quod filij Dei transferunt: & nos non aquam modò, sed ignem etiam virtute Crucis superemus. Transeunt probi; transeunt improbi: probi de mundo, improbi cum mundo, sicut notat Augustinus Tract. 55. in Ioannem. *Aliud est, inquit, transire de mundo; aliud, transire cum mundo; aliud, ad Patrem; aliud, ad hostem.* Nam Egyptij transferunt, persequendo Israëlẽ transferunt, sed non transferunt per mare ad regnum, sed in mari ad interitum. Concludit: *Salubris transitus est, cum à diabolo transimus ad CHRISTVM, & ab isto instabili sæculo ad fundatissimum regnum.* Audi Nauclere. *Nauclero quidem profecto non permittitur,* ait Basilius Epist. 166. *vt tranquillum vbi velit reddat insensum pelagus: nobis verò admodum facile est, vt vitam nobis ipsis reddamus tranquillam, si internos animi tumultus, qui ex affectionibus inordinatis aduersum nos insurgunt, compescuerimus. Neque enim facultatum dispendia, neque morbi corporis,*

poris, neque quacumque reliqua vite molestia cautum ac studiosum pietatis ledent, donec animo ita comparatus est, ut cum Deo ambulet, ut de futuris cogitet, eosque fluctus, qui inferne excitantur, alacriter & expedite superet.

CRUX LIBERATI & sociorum, Crux ægotantium.

*Instru-
tio n
art
benè
moriendi.*

TEMPUS vite nostræ, tempus navigationis est. Navigamus in corpore, & cum venimus ad portum, ægotamus, affigimur lecto, febribus inflammamur, ut LIBERATO ac fociis similes effecti, liberi iam à scopulis & tempestatibus humanæ navigationis, portum intremus ac teneamus. Benè monet Olympiadem ægram Chrysostomus Epist. 4.

*Excitatio
ægotan-
tis.*

Quantò magis aurum inflammatur, tantò etiam purius redditur. Quantò longius nauigat mercator, tantò plures merces cumulat. Quocircà ne paruum nunc tibi propositum esse certamen putes, verum omnium, quæ sustinisti, altissimum, maximumque & sublime; de eo loquor, quod in corporis aduersa valetudine situm est. Sanctus Bernardus Abbas, sicut eius tradit historia, plenus iam mercibus ac onustus meritis, cupiebat, euectus nauis, ex miseris & ærumnis vite mortalis liberari. Accidit extremè iam laboranti, videri sibi nauem, quæ

quæ se transfueheret, expectare. Et quidem illa quasi in litore apparuit, & cum Bernardus ingredi festinaret, nauis disparuit. Cognouit necdum tempus migrationis suæ aduenisse. Crescebat dolor, & morbus ingrauescebat; & hoc habebat solatij, quòd esset reditura nauis, & se suasque merces tandem in caelestem portum intromissura. Cum æger febribus ardet, cogitet se in proposita LIBERATI & socio- rum naue lecto crucis alligatum. Si puer sit, puerum crucifixum intueatur: si iuuenis, iuuenes affixos cruci contempletur: si virum iam agit, viros suspendio addictos attendat: si senex prouectus ætate est, pendentem è nauis arbore senem præ oculis habeat, vt cuiuslibet ætatis homo nouerit, sibi è mortali vita nauigandum, nec certum tempus aliquod præfinitum, quo quis perueniat in portum, iam puer, iam iuuenis, iam vir, iam senex ardente fe- bri corripitur, & festina morte abripitur. Transeunt per ignem & aquam omnes, quos nauis exhibet crucifixos, vt in refrigerium veniant, & æger, qui eandem patitur probationem, *Cor suum dabit in si-* Ecclesi. 32, 28.
militudinem pictura.

R

Leua-

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia.

Rex gloriosus, cum iret de munio ad Patrem, in leuamen transeuntium sacram Eucharistiam condidit & reliquit. Et quidem adhuc in Ecclesia sua Agnus è Petri nauicula clamat ad eos qui in mari laborant, & amaros fluctus tranant, mundi Oceanum transeuntes, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Ecclesia sancta facta est quasi nauis institoris de longe portum panem suum, & inde CHRISTVS supertranseuntes aquas panem Eucharistia mittit, vt mare tranquillum faciat, & nauigantes suos ducat & inducat in portum. Ne iam accedentes ad portum, naufragium ægrotantes patiantur & submergantur, succurrit per eandem Eucharistiam, in qua diuinus Agnus Dei porrigitur & ministratur, vt quæ mortis tempore exoriri & sæuire tempestates solent, imperio eius remittantur atque sedentur.

Vaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia,
Aurea & aureola corona.

*Honor alit
artem bene
viviendi
& moriendi.*

Cum tingimur aqua lustrali, satis nobis insinuat, qualis sit mundanus transitus, per quem datur in cælum accessus & ascensus. Fit per aquas

aquas transmigratio, quæ est aperta navigatio im-
posita iis qui in Spiritu sancto & in igne baptizantur. ^{Math. 3.}
Hæc navigatio Christiana, quæ fit virtute Baptisimi,
formam martyrij importat. Confirmat assumptum
Augustinus lib. de Ecclesiast. dogmat. cap. 74. Bapti-
zandus confitetur fidem suam coram Sacerdote, & inter-
rogatus respondet: hoc & Martyr coram persecutore facit,
qui & confitetur fidem, & interrogatus respondet. Ille
post confessionem vel aspergitur aqua, vel tingitur: & hic
vel aspergitur sanguine, vel contingitur igne. Ille manus
impositione Pontificis accipit Spiritum sanctum: hic habi-
taculum efficitur Spiritus sancti, dum non est ipse qui lo-
quitur, sed Spiritus Patris qui in eo loquitur. Ille commu-
nicat Eucharistiæ in commemoratione mortis Domini: hic
ipsi CHRISTO commoritur. Ille profitetur se immundis
actibus renuntiaturum; hic ipse renuntiat vitæ. Illi pec-
cata omnia dimittuntur, in isto extinguuntur.

Hæc navigatio Christianorum simul & Marty-
rum est, hæc communis tranatio & transmigratio,
quam navis LIBERATI & sociorum transeuntium
per aquam & ignem ostendit & declarat. Cùm verò
species navigationis sit vita Christianorum, ritè ac
rectè coniungitur cum Baptismo mysterium sacræ
Eucharistiæ, ne in mari annona deficiat. Verùm
enim verò, cùm in pelago navigantibus cælum pa-
teat,

R 2

Martyrum
crucis
E PL
8

teat, cuius aspectus recreat ferentes graues molestia-
rum maris tum nauis, erit occasio, & causa celestis
recreationis facienti transitum laboriosum, erigere
oculos ad premium sibi in caelis destinatum, si pro-
sperè confecerit nauigationem, more LIBERATI &
sociorum, qui salui & incolumes in portu festiuum
celeuma dicunt & canunt, *Transiimus per ignem &
aquam, & induxisti nos in refrigerium.* Erat iam vic-
inus portui Adelhardus Abbas, cum frequenter ire-
raret: *Hinc ibo, & ad Deum meum veniam, letus mor-
riar, letusque transibo ingentes huius vitæ foueas; quoniam
ad gaudia peruenturus sum sempiterna, longè mihi
antè promissa.* Proximus iam caelo Nicolaus Tolenti-
nas postulauit sibi crucem. *Crucem, inquit, meis ocu-
lis inspicendam offeratis, ut eius virtute ceu baculo altis-
sime potestatis fultus, Jordanem huius mundi liberè trans-
mittere, & ad paradisi gaudia faciliè peruenire queam.*

Proferatur nunc in publicum sancti PAPHNVTII
Abbatis exemplum; in quo, tamquam præclarissi-
mo speculo, triumphantis in labore & morbo for-
ma conspicitur.

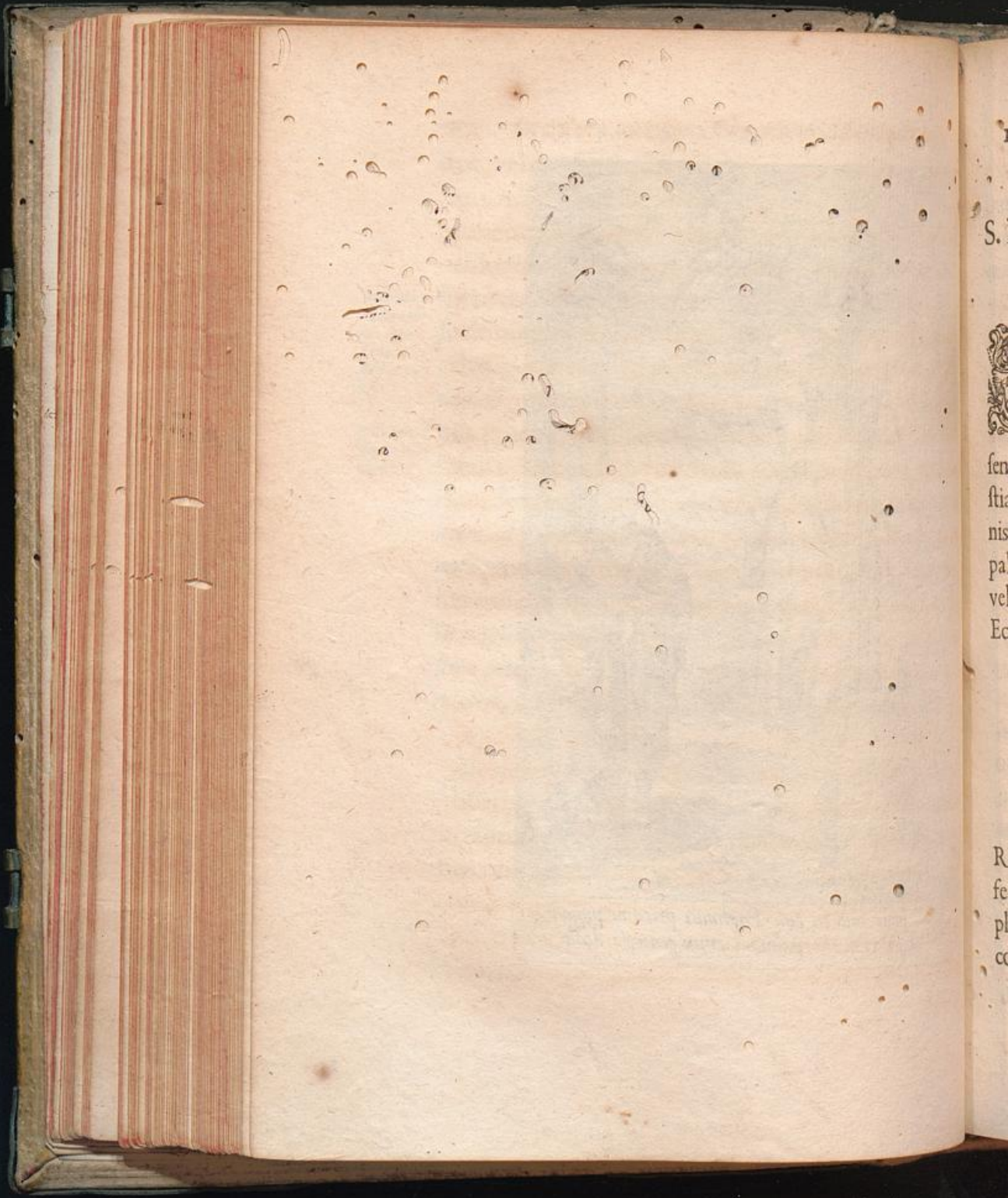
*Barrola
nauigatio-
nis munda-
nae
Psal. 65,
12.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Quam bene uncta tuæ Paphnuti præmia pugnae?
15. Palma crucem, palmam crux generosa dedit.

Quarant
Lucis
EPI
8

EMBLEMATICA IMAGO, XV.

S. PAPHNVTII ABBATIS CRUCIFIXI

EXPLICATA.

SANCTVS PAPHNVTIVS Abbas, cum di-
ram in Christianos persecutionem esse in
Ægypto cognouisset, contendit eò, &
sua sponte Ariano Præfecto seipsum præ-
sentavit, & paratum se mori pro defensione Chri-
stianæ fidei declaravit. Quam ob causam variis pœ-
nis cruciatibusque tentatus, affixus tandem palma
palmam consecutus est. Nouit patientia CHRISTI
vel in ipsa cruce triumphare, canitque propterea
Ecclesia:

*Pange lingua gloriosi
Lauream certaminis,
Et super crucis trophæo
Dic triumphum nobilem,
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.*

Redemptor quidem orbis tempore sacre passionis
festiuium Palmarum diem egit & coluit, vt trium-
phatorem se in ipso prælij conflictu declararet, &
commilitones suos crucifixos & cruciferos non so-
lùm

Metaph.
Mart. col.

Sympathia
Christi &
Paphnutij
Ar. scum
passionis
trium-
phantis.
Matth. 21.

lūm post labores iam transactos, sed etiam in eo-
rum tolerantia triumphum celebrari posse doceret.

Cant. 7, 8. Triumphauit in cruce anima, quæ dixit: *Ascendam
in palmam, & apprehendam fructus eius.* Et ille etiam

Gal. 6, 1. qui scripsit: *Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Do-
mini nostri IESV CHRISTI.* Placet pulchra sententia

Doctoris Ecclesiæ Ambrosij in 1. ad Corinth. cap. 1.
Victor existit, qui iniuste occiditur, reum constituens quo-

à quo occiditur. Consonat Bernardus Serm. 61. in Can-
tica: *Stat Martyr tripudians & triumphans, toto huius*

iacero corpore; & rimante latera ferro, non modo forti-

*ter, sed alacriter sacrum è carne sua circumspicit ebullire
cruorem.* Existit quoque victor, quo iniuste vexatur,
reum faciens à quo diuexatur & exercetur.

CRUX PAPHNVTII, CRUX patientiæ triumphantis.

*Crux pas-
sionis pa-
tientia
trium-
phantis,
instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.*

MAGNUM quid est, in ipsis passionibus vince-
re, & in ipsis laboribus cum PAPHNVTIO
triumphum agere. Crux ipsa Martyri palma fuit.
Vnde, quod Leo Pontifex Sermonem de S. Laurentio
obiecit Datiano, obiici quoque potest Ariano: *Se-
uisti persecutor in Martyrem, seuisti, & auxisti palmam,
dum aggeras pœnam. Nam quid non ad Victoris gloriam
ingenium tuum reperit, quando in honorem transferunt
triumphi.*

triumphi, etiam instrumenta supplicij? Crux quoque ipsa nobis pœna, & palma sit, quemadmodum de Elia & ieiun. cap. 5. Ambrosius monet. *Divinum, in Num. 10. quit, ad Patres reseruit oraculum, ut cum egredierentur ad bellum, tuba canerent, cuius sonitu Dominus remiseretur populi sui, quo petitem conferret auxilium, plusque misericordiae suae inceniua cognoscentes in diebus letitiae suae, in Neomeniis suis concinerent tubarum sonos.* Unde & David dicit: *Canite initio mensis tuba, in die insignis solemnitatis vestrae. Veniet igitur nobis sollemnis dies, & iam appropinquat, canamus tuba, & annuntiemus sollemnitatis diem simul nobis, & certamen imminet, & victoria repromittitur. Victoria nostra Crux CHRISTI est, trophaeum nostrum Pascha est Domini IESU. Ergo cum vocamur ad crucem, ad palmam, ad victoriam, & triumphum inuitari nos à CHRISTO existimemus, & cum PAPHNVTIO in cruce ipsa, quam ferunt cruciferi, exultent & glorientur. Etiam in morte ipsa, more Gerardi, de quo S. Bernardus Sermone 26. in Cantica dicit: *Accitus sum ego ad id miraculi, videre exultantem in morte hominem, & insultantem morti. Ubi est mors victoria tua? ubi est mors stimulus tuus? Iam non stimulus, sed iubilus. Jam cantando moritur homo, & moriendo cantat. Usurparis ad letitiam mater mœroris, usurparis ad gloriam gloriae inimica.**

S

Cruz

Quartium
Cruis
I. E. R. I.
8

CRUX PAPHNUTII, CRUX ægrotantis.

Infirmum
rum a ris
bene me
riam.

Natura nostra mortalis de morbis triumphum
agit, cum ab eorum periculo libera euadit.
anima verò immortalis in ipso vitæ discrimine no-
uit de morbo triumphare. Qui nouit in lecto ma-
gis se animæ immortalitate quàm corporis morta-
litate duci, nouit etiam triumphare. Morbum su-
perat, mortem vincit, & in ipso lecto decumbens
solemnem triumphum auspicatur. Quidni trium-
phet in lecto, cum subiugauerit aduersarium? Beatus
& opportunè satis lib. i. de Prouident. Saluian. *Infir-*
mitas carnis vigorem mentis exacuit, vt, affectis arti-
bus, vires corporum in virtutes transferantur animorum,
& sola exultet anima, leta affecto corpore, quasi aduersa-
rio subiugato. Quisquis ita vincit aduersarium, non
tam lecto affixus quàm palinæ censendus est, &
ipso Adamo felicior, priusquam amitteret innocen-
tiam, vt adstruit Augustinus lib. ii. de Ciuitate Dei,
cap. 12. *Quantum pertinet, inquit, ad delectationem præ-*
sentis boni, beatior erat primus homo in paradiso, quàm
quilibet homo in hac infirmitate mortali: quantum attingit
ad spem futuri boni, beatior est quilibet in quibuslibet cruci-
atibus corporis, cui non opinione, sed certa veritate ma-
nifestum est sine fine se habiturum omni molestia carentem

Excitatio
ægrotan-
tis.

soci-

societatem Angelorum in participatione summi Dei, quam
 erat ille homo sui casus incertus in magna sua felicitate pa-
 radisi. Triumphat æger, qui lecti palmæ affixus, de
 spe certæ suæ beatitudinis hilarescit, & hilaris ro-
 gat & orat: Rex gloriose, qui à ligno & in ligno
 sanctæ tuæ crucis regnasti atque triumphasti, præ-
 sta supplicanti & ægotanti, ne victus morbo dei-
 ciar, sed victor in lecto ipso decumbam. Hoc est
 velle patientem ægrum triumphare, & more Pauli
 gloriari, dum ait: *Mihi autem absit gloriari, nisi in* Gal. 6, 14.
Cruce Domini nostri IESU CHRISTI. Concludit ipse,
 cum se infirmum recognosceret: *Libenter igitur glo-* 2. Cor. 12,
riabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus 9.
 CHRISTI. Hæc vox infirmantis Pauli est, & ea-
 dem sit ægotantis & triumphantis, qui cor suum
 dedit in similitudinem picturæ, & virtute patientiæ
 suæ perficit opus.

Leuamen laborantis & ægotantis.

Rex gloriosus crucis suæ victoriam agit, & ce-
 lebrat in venerando altaris Sacrificio ac Sa-
 cramento; in quo vir patiens labore & morbo af-
 flictatus, immemor suæ afflictionis, totus lætus &
 exiliens præ gaudio dicit: *Cor meum & caro mea exul-* Psal. 83, 3.
tauerunt in Deum viuum, qui viuæ vocis oraculo mo-

Quartium
 Crucis
 I. E. P. I.

Math. 28. riens simul, & resurgetis clamat, *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Con-
 sicitur & perficitur Agni mystici Sacrificium & Sa-
 cramentum in memoriam Passionis, Resurrectio-
 nis & Ascensionis eius, vt qui communicant cru-
 cifixi Regis Passionis, communicent etiam gloriose
 ac triumphanti eiusdem Resurrectioni & Ascensio-
 ni, impleaturque votum solenne Ecclesie agentis
 de Crucis Exaltatione. *Felix ille triumphus, sit salu-
 agris, vite lignum, mortis remedium.* Hoc ipsum vo-
 tum nostrum solenne sit, dum sanctes Presules
 crucifixos contemplamur, & nobis in laboribus &
 infirmitatibus nostris propitios esse desideramus &
 postulamus, vt virtute sacre Eucharistie victoriam
 non in caelis solum, sed etiam in terris, dum pati-
 mur, celebremus, quam & ipsi celebrarunt, de qui-
 bus Ambrosius lib. 1. de Viduis p. 3. *Possunt pro pecca-
 tis rogare nostris, qui proprio sanguine etiam que habue-
 runt peccata lauerunt. Isti enim sunt Dei Martyres nostri
 Presules, speculatores vite actuumque nostrorum. Nos
 erubescamus eos intercessores nostre infirmitatis adhibere,
 quia & ipsi infirmitatem corporis etiam dum vincerent,
 cognouerunt.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aërea & aureola corona.

Conuertitur crux in palmam, cū de palma Honore alie
artem lo-
ne uiuendi.
di & mo-
riendi. cæli cælestique triumpho consideratio est. Ver-
tebat in palmam crucem, quam in se Paulus gesta-
bat, & victoris instar dicebat: *Mihi autem absit glo-
riari, nisi in Cruce Domini nostri IESV CHRISTI.* Ac-
cedit Ambrosius in Psalm. 118. lit. 5. vers. 6. *Si oppro-
brium tuum gloria est, Domine IESV, quanta est gloria
tua? Tuae igitur gloriæ participatione, quid erimus, cuius
sumus opprobrio gloriosi? Quanti Ambrosius faciat op-
probrium istud gloriosum, intelligi facillè potest ex
his quæ statim addit: Hoc opprobrium auferri à nobis
nolumus, opprobrium Crucis Domini IESV, quo nostra au-
feruntur opprobria. Hæc vox PAPHNVTII est, & glo-
riantis Pauli, qui & dicit: *Superabundo gaudio in omni
tribulatione nostra.* Gal. 6, 14. 2. Cor. 7, 4.*

Et quidem Præsules crucifixi lætitia sic abunda-
runt, vt gloria eorum redundaret, qua fruebantur
in mediis ipsis tormentis, & in nos adhuc redun-
det. Confirmat hoc ipsum Ambrosius lib. 1. Episto-
larum, Epist. 31. *Nos sanguine gloriamur, illos dispendium
manet. Nos hæc victoriæ loco ducimus, illi iniuriam pu-
tant. Numquam nobis amplius consuluerunt, quàm cū*

verberari Christianos, atque proscribi, ac negari iuberent.
 Premium dedit religio, quod perfidia putabat esse supplicium. Videte magnanimos, per iniuriam, per inopiam, per supplicium nos creuimus.

Crescunt instar PAPHNVTII, & instar palma cruciferi, quibus CRUX & passio CHRISTI, dum laborant, & agrotant, gloriosa est. Eapropter S. Pater noster, Ignatius honoris & gloriæ loco Crucem & passionem CHRISTI reliquit nobis in Regula. Diligenter animaduertant oportet (magnificiando, summique momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri) quantopere inuet ac conferat ad vitæ spiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorre ab omnibus quæ mundus amat & amplectitur, & admittere & concupiscere totis viribus quidquid CHRISTVS Dominus amavit & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea quæ mundi sunt sequuntur, diligunt, & querunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus edocet; sic qui procedunt in spiritu, & seriuo CHRISTVM Dominum nostrum sequuntur, amant & ardentè exoptant, quæ iis omnia, contraria sunt, indui nimirum eadem veste & insignibus Domini sui pro ipsius amore ac reuerentia, adeò vt, sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonio

simonia & iniurias pati, & stulti haberi & existima-
 ri (nulla tamen ad id per eos data occasione) & quod ex-
 optent assimilari; & imitari aliquo modo Creatorem ac Do-
 minum nostrum IESVM CHRISTVM, eiusque vestibus
 & insignibus indui: quandoquidem ille ipse propter maio-
 rem profectum nostrum induit, nobisque exemplum dedit,
 ut in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia ad-
 spirante, eum imitari & sequi, cum vera sit via, qua du-
 cit homines ad vitam, velimus. Sic vertitur crux in pal-
 mam, quoties vir patiens de vita caelesti, eiusque co-
 ronae ac corollae sedulo & serido cogitat. Hinc fa-
 ctum, ut cum Basiliscus martyr Chrysothomo ap-
 parens dixerit, Bono esto animo, & gaudio exulta ines-
 fabili, frater Ioannes; cras enim simul erimus, in morte
 ipsa exultauerit. Splendida se veste induit, ut, more
 triumphatoris, venientem mortem exciperet. Egit
 triumphum, qui dixit iam moriturus, Gloria Deo per
 omnia: & facto signo crucis, per crucem ad palmam
 venit. Apprehendit hanc palmam in morte sua Elea-
 zarus Comes, qui sacrum emittens spiritum, Plane,
 inquit, vici. Qualis palma, talis & crux, talis & pa-
 tientia Principum in ipsis pœnis laborum & mor-
 borum gloriosa triumphatrix, cuius formam & ima-
 ginem lib. de Patientia cap. vlt. descripsit, & depin-
 xit. Age iam, inquit, si effigiem habitumq; eius compre-

Aureola in
 cruce & le-
 gionis trium-
 phantis.

Extrema
 verba mo-
 rientis.

Descriptio
 patientia
 trium-
 phantis in
 cruce &
 lecto.

hendamus. Tertullian.

Quarant
 Crucis
 ERI

8

bendamus. Kultus illi tranquillus & placidus, fons par-
 nulla moeroris aut ira rugositate contracta: remissa ac-
 in letum modum supercilia, oculis humilitate non inflexi-
 tate deiectis. Os taciturnitatis honore signatum. Color que-
 lis securis & innoxius. Motus frequens capitis in dialu-
 lum, & minax risus. Ceterum amictus circa pectora ca-
 didus, & corpori impressus: ut qui nec inflatur, nec
 quietatur. Sedet enim in throno spiritus eius mitissimus &
 mansuetissimus, qui non turbine glomeratur, non nubilo
 uet, sed est tenera serenitatis, apertus & simplex, quon-
 tertio vidit Elias. Nam ubi Deus, ibidem & alumna eius
 patientia scilicet. Cum ergo Spiritus Dei descendit, indi-
 dua patientia comitatur eum. Si nos cum spiritu admo-
 rimus, in nobis morabitur semper: imò nescio an diutius
 perseveret sine sua comite ac ministra. Omni tempore ac lo-
 co tangatur necesse est: quodcumque inimicus eius inflex-
 rit, solus sustinere non poterit, carens instrumento sustinen-
 di. Hæc patientiæ ratio, hæc disciplina, hæc opera celestis
 & vera.

3. Reg. 19,
 12.